

Lyssna till trädens berättelser

Träffa Madam Sibylla i Åkeshovs arboretum. Upptäck och utforska naturens förutsättningar på ett roligt och pedagogiskt sätt med hjälp av de skyltar som finns runt om i parken. Genom att skanna QR-koderna som finns i parken kan du träffa de talande träden och lyssna till deras berättelser.

Titta på filmerna genom att scanna QR-koderna i parken. Eller kika in på bromma.mediaflowportal.com/play och träffa alla träden redan nu.

Verksamhetsplan 2024

Bromma stadsdelsnämnd

Handläggare
Suzanne Hartenberger
Telefon: 08 508 06 125

Till
Bromma stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2024 för Bromma stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget samt tillhörande bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden beslutar att fastställa resultatenheter enligt bilaga 1
3. Nämnden anmäler om omslutningsförändringar om 322,6 mnkr
4. Nämnden ansöker om budgetjustering med 2,0 miljoner kronor för inventarier och maskiner (investering), bilaga 3
5. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,4 mnkr för åtgärder för större vattensalamander i Olovslundsdammen (drift), bilaga 3
6. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,1 mnkr för artinventering av pollinatörer på gräsmarker med olika skötsel (drift), bilaga 3
7. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,5 mnkr för ekmiljöer och ängar i Johannelund (drift), bilaga 3
8. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,3 mnkr för naturvårdande insatser på Ålstensängen (drift), bilaga 3
9. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,4 mnkr för naturvårdande insatser längs Ulvsundastråket (drift), bilaga 3
10. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,6 mnkr för bekämning av invasiva växter (drift), bilaga 3

Bromma stadsdelsnämnd

Köpsvängen 24

08 508 06 125
08-508 06 000
bromma@stockholm.se
start.stockholm

11. Nämnden ansöker om budgetsjustering med 0,7 mnkr för etableringsskötsel av träd i Sundby friområde och Smedslätten (investering), bilaga 3
12. Nämnden ansöker om budgetsjustering med 2,0 mnkr för pumptrackanläggning i Eneby (investering), bilaga 3
13. Nämnden ansöker om budgetsjustering med 1,2 mnkr för utegym i Johannesfred (investering), bilaga 3
14. Nämnden ansöker om budgetsjustering med 0,4 mnkr för belysningsåtgärder längs parkstråk vid Kyrksjön (investering), bilaga 3
15. Nämnden ansöker om budgetsjustering med 0,5 mnkr för skogsbyte i Kyrksjölötens naturreservat (investering), bilaga 3
16. Nämnden ansöker om budgetsjustering med 0,4 mnkr för upprustning längs Brommas strandpromenader (investering), bilaga 3
17. Nämnden ansöker om budgetsjustering med 0,2 mnkr för genomförandet av medborgarbudget (drift), bilaga 3
18. Nämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Verksamhetsplan och budget för 2024 för Bromma stadsdelsnämnd har utformats med utgångspunkt i de mål, riktlinjer, uppdrag och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige fastställer i stadens budget för 2024. I verksamhetsplanen specificeras hur nämnden ska arbeta för att uppfylla kommunfullmäktiges mål utifrån lokala prioriteringar och utvecklingsområden.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av förvaltningsledning i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning. Ärendet har förhandlats enligt medbestämmandelagen 2023-11-30. Ärendet har behandlats i pensionärsrådet 2024-01-17.

Innehållsförteckning

Inledning	5
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst.....	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet.....	26
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	34
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.....	38
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring.....	39
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar.....	42
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar.....	44
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	46
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.....	49
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb.....	51
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med.....	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	57

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	63
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	67
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	72
Redovisning av ekonomi	76
Nämndens ekonomiska förutsättningar	76
Investeringar	81
Resultatenheter	82
Budgetjusteringar	82
Omslutningsförändringar	84
Systematiskt kvalitetsarbete	85

Bilagor

Bilaga 01 - SDN06 VP 2024

Bilaga 02 - Plan för upphandling 2024

Bilaga 03 - Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål

Bilaga 04 - System för intern kontroll 2024

Bilaga 05 - Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

Bilaga 06 - Kompetensförsörjningsplan 2024 till 2026

Bilaga 07 - Ledningens genomgång 2023

Bilaga 08 - Lägesbild Bromma 2023

Bilaga 09 - Miljö- och klimathandlingsplan för Bromma stadsdelsnämnd

Inledning

Verksamhetsplanen för Bromma stadsdelsnämnd anger inriktningen för nämndens verksamhet under 2024. Verksamhetsplanen bygger på kommunfullmäktiges budget för 2024 och kommunfullmäktiges tre inriktningsmål.

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder rättvis klimatomställning
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Stadsdelsnämnden och råd

Stadsdelsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunfullmäktige utser ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnden. Bromma stadsdelsnämnd leds av ordförande (S) och 1:e vice ordförande (M) samt 2:e vice ordförande (V). Stadsdelsnämnden fattar beslut om mål och inriktning för de verksamhetsområden som kommunfullmäktige delegerat till nämnden.

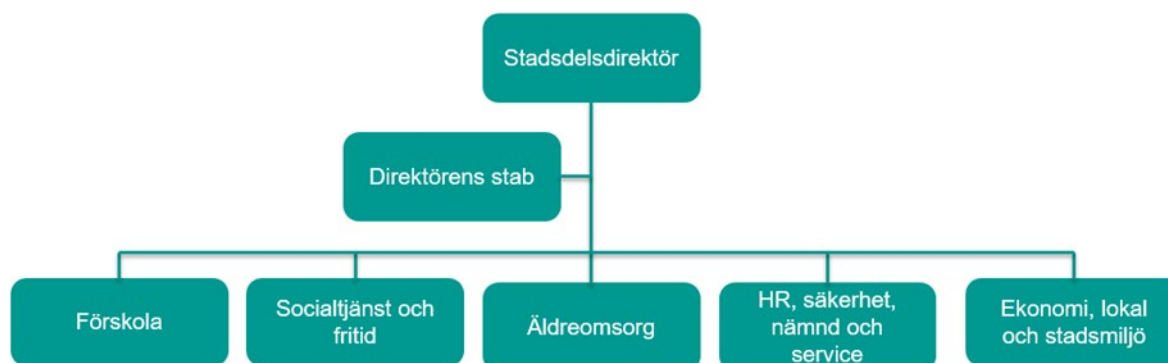
Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor är knutna till stadsdelsnämnden. Pensionärsrådet sammanträder i anslutning till nämndens sammanträden och rådet för funktionshinderfrågor sammanträder sex gånger per år.

Stadsdelsförvaltningens ansvar och uppdrag

Inom förvaltningens organisation har stadsdelsdirektören det övergripande ansvaret för all verksamhet. Stadsdelsdirektören svarar inför nämnden och leder och styr förvaltningsledningens arbete och samverkan med fackliga organisationer.

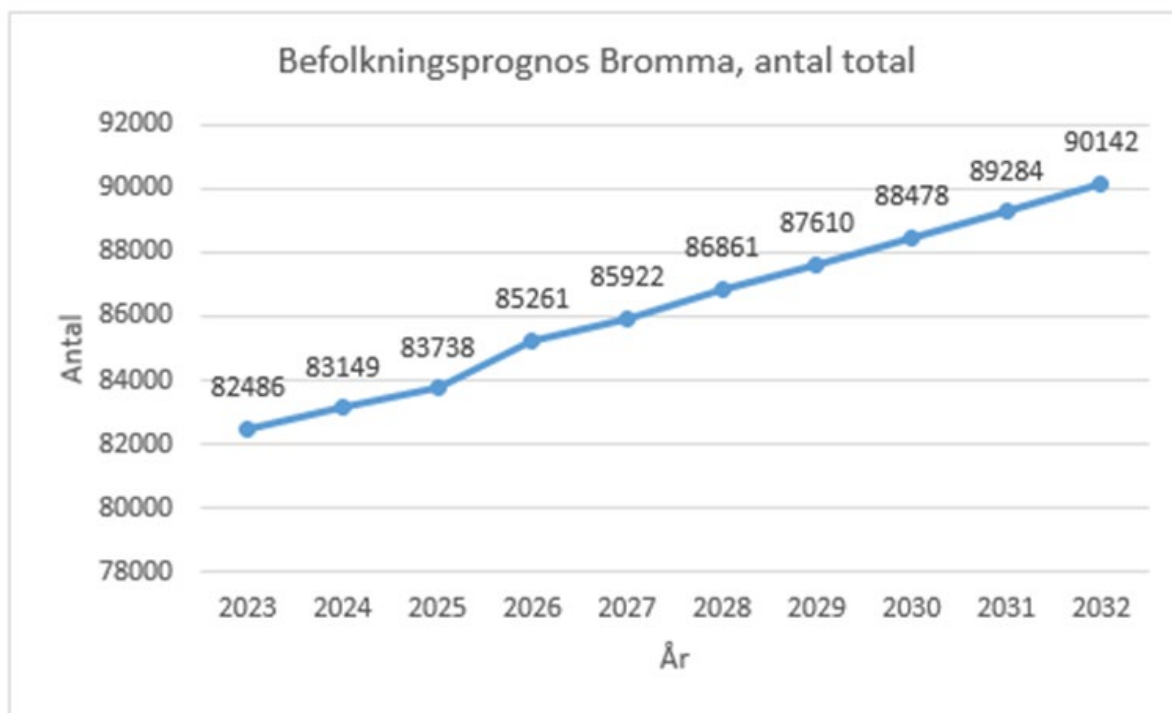
Bromma stadsdelsnämnd ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, barn, kultur och fritid, ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsåtgärder. Stadsdelsnämnden ansvarar också för lokalt klimat- och miljöarbete, stadsmiljöfrågor, skötsel och investeringar i parker och naturområden, viss tillsynsverksamhet samt konsumentvägledning.

Förvaltningens organisation

Brommas stadsdelsområde och befolkning

Brommas stadsdelsområde omfattar 24 stadsdelar. Befolkningsprognosen visar att drygt 83 000 personer kommer att bo i Bromma i slutet av 2024. Befolkningen väntas öka med cirka 7 600 invånare fram till och med år 2032.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Driftbudgeten för Brommas stadsdelsnämnd är 1 871,7 miljoner kronor. Investeringsbudgeten är 26,0 miljoner kronor. Utgångspunkten för fördelningen av budgeten har varit att följa kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och att utifrån givna budgetramar uppnå högsta möjliga kvalitet i verksamheten.

Utgångspunkterna vid planering av verksamhet och budget är att

- följa gällande lagstiftning
- erbjuda verksamheter av hög kvalitet inom givna budgetramar
- arbeta för att uppnå kommunfullmäktiges tre inriktningsmål
- administrativa processer stödjer och underlättar för kärnverksamheterna samt bidrar till en effektiv styrning och ett effektivt resursutnyttjande

Nämndens planerade verksamhet 2024

Långsiktigt hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

Förvaltningen ska arbeta systematiskt med planering, uppföljning och analys av både verksamhet och ekonomi. Genom löpande ekonomiska uppföljningar uppmärksammas avvikelser. Vid avvikelser vidtas åtgärder för att given budget ska hållas.

Förvaltningens verksamheter ska öka sin samverkan både inom förvaltningen och med andra förvaltningar i syfte att utveckla verksamheten, hitta effektiviseringar och kvalitetsvinster.

Välfärdsbrottlighet ska motverkas genom att rutiner ses över och genom ökade kontroller. Upphandlad verksamhet ska följas upp för att säkerställa avtalad leverans. Genom en särskild satsning ska medvetenheten och dialogen öka i verksamheterna om risken att utsättas för otillåten påverkan.

Förutsättningarna för parkskötsel i egen regi och catering i egen regi till förskolor som saknar eget kök ska utredas.

Förvaltningen ska inventera behov och säkra rätt beslutsunderlag för att optimera användningen av förvaltningens lokaler. Nyinvesteringar i lokaler ska undvikas. Vid behov av nya lokaler ska förvaltningen primärt hyra lokal i fastighet som staden äger.

Medarbetarna i Bromma är den viktigaste resursen för att kunna leverera verksamhet av hög kvalitet. För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar ska medarbetare erbjudas tillsvidareanställning på heltid. Antalet timavlönade ska minska genom fler heltidstjänster och olika typer av resursteam. Förvaltningen har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid.

Levande och hållbar stadsdel

Förvaltningens verksamheter ska fortsatt bidra till att staden är ledande i genomförandet av de globala målen i Agenda 2030. Samverkan internt mellan olika verksamhetsområden och externt med olika aktörer ska fortsätta att stärkas, vilket ökar möjligheterna att nå de mål som särskilt berör nämndens verksamheter.

Förvaltningens verksamheter ska bidra till att Stockholm uppnår målet att vara klimatpositivt till år 2030. Matavfallet från verksamheterna ska minska genom ökad medvetenhet om mängden matavfall. Kunskapen ska öka om livsmedels påverkan på klimatet och om vilka val som inte har en negativ påverkan. Genom minskad användning av onödiga plast- och engångsprodukter ska avfallet minska. När möbler och andra inventarier behöver införskaffas används i första hand Stocket. Stocket används också för att annonsera ut möbler och inventarier som inte längre behövs.

Arbetet med olika insatser för att stärka den biologiska mångfalden fortsätter. För att lindra konsekvenser av klimatförändringar planteras träd och parker klimatanpassas, död ved sparas till faunadepåer och material återanvänds. Förutom fysiska åtgärder ska det finnas en beredskap inom verksamheterna för händelser så som värmeböljor och skyfall.

Förvaltningen ska föra dialog med stadens fastighetsbolag om möjligheten att installera solceller på fastigheter där det kan lämpa sig samt utreda möjligheten att installera solceller vid förvaltningens plaskdammar.

En trygg och säker stad som håller samman

Arbetet för att barn och unga ska ges en bra uppväxt fortsätter, i vilket det ingår att stärka barns rättigheter. Varje barn ska få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Inom förskolans verksamhet ska flickor och pojkar ges samma utrymme i utbildningen

och få sina behov respekterade och tillgodosedda. Barnets bästa är alltid i centrum med barnkonventionen som grund. Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i förebyggande arbete och i beslutsprocesser i ärenden som rör barn. Barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser ska öka.

För att tidigt identifiera och ge barn och familjer i behov av stöd rätt insatser, samverkar socialtjänsten med vårdnadshavare/föräldrar, skola, förskola, BVC och barn- och ungdomspsykiatri. Barn som växer upp i familjer med försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla ska minska genom att vuxna får stöd från socialtjänsten att nå egen försörjning. När vuxna söker ekonomiskt bistånd utgår handläggningen från ett tydligt barnperspektiv genom att barns behov särskilt beaktas.

Barn och unga som växer upp i familjer med missbruk eller psykisk ohälsa ska få det stöd och hjälp som de behöver. Åtgärder för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga prioriteras. Förskolan är en viktig del i det förebyggande arbetet för att ge alla barn möjlighet till en trygg och lärande miljö. För att förebygga socialt utanförskap och för att identifiera barn som far illa samt minska risken för att barn utsätts för våld och hamnar i kriminalitet, ska barnhälsoarbetet utvecklas och samverkan mellan förskolan och socialtjänsten ska fortsätta att stärkas.

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet och utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång.

En obruten skolgång ska säkerställas för placerade barn och unga när placeringen medför skolbyte. Socialtjänsten i Bromma följer SAMS-modellen i uppföljning av skolgång och skolresultat för barn som är placerade.

Den öppna fritidsverksamhetens kvalitet ska höjas genom utökade öppettider och förstärkt bemanning. Möjligheten att erbjuda kostnadsfria lovaktiviteter samt dagkollo ska ses över. Förvaltningen ska också se över möjligheten att utöka fritidsverksamheten i samverkan med andra aktörer.

Arbetslivserfarenhet och ett första steg in på arbetsmarknaden ges till ungdomar genom meningsfulla feriejobb på sommar-, höst- och vinterlov.

Brommas äldreomsorg ska vara likställd och jämlik och den äldre ska känna sig trygg med att omvårdnaden är lika bra oavsett vilket vård- och omsorgsboende eller vilken hemtjänstutförare som ger omvårdnaden. Ett arbete har genomförts med att utveckla verksamhetens kvalitetsledningssystem där gemensamma rutiner har tagits fram för att skapa trygghet för så väl personal som brukare. Äldre med hemtjänstinsatser ska känna trygghet och delaktighet i sitt stöd. Arbetet fortsätter därför även i år med att se över vilka arbetssätt som kan utvecklas för att arbeta enligt ramtid fullt ut.

Utgångspunkten för Brommas trygghetsarbete är situationell- och social prevention. Utifrån lägesbilder och medborgardialoger genomförs olika trygghetsinsatser i stadsmiljön. Trygghetsvandringar och medborgardialoger bidrar till ökad trygghet genom riktade insatser och åtgärder som är baserade på brommabornas behov och önskemål. Samverkan sker med näringsliv, fastighetsägare, polisen och akademien bland annat genom platssamverkan inom ramen för Brommas samverkansöverenskommelse med lokalpolisområdet,

utbildningsförvaltningen och trafikkontoret. Arbetsätt ska utvecklas för att minska antalet öppna drogsener i Bromma.

Den öppna fritidsverksamheten är en del av det trygghetsskapande arbetet och ska utvecklas vidare. Genom fritidsverksamhetens arbete utifrån metodstödet ”En fritid fri från våld” stärks det våldsförebyggande arbetet inom fritiden.

Brommas regler för fördelning av föreningsstöd har sedan tidigare reviderats för att tydliggöra de krav som nämnden ställer på föreningar som mottar bidrag. Reglerna ger också stöd i handläggningen av bidrag för att minimera risken för att bidrag ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer.

Förvaltningens krisberedskap och civilförsvarsförmåga fortsätter stärkas genom höjd kompetens, planering och övning. Förutom utbildningsinsatser och övningar ska den civila beredskapen stärkas genom kommunikationsinsatser riktade till allmänheten. För att kunna ge brommaborna och andra som vistas i stadsdelområdet information och stöd vid samhällskriser har fyra trygghetspunkter inrättats i Bromma.

Brommaborna ska mötas av öppna, jämställda och demokratiska verksamheter. Ett jämställdhetsperspektiv och ett barnrättsperspektiv ska finnas med i både beslut och genomförande. Arbetet med att aktivt främja de nationella minoriteternas rättigheter fortgår.

Alla brommabor ska ges möjlighet till delaktighet i samhällslivet på lika villkor oavsett funktionsförmåga. Stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är styrande vid planering och uppföljning av arbetet för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla. Förvaltningens arbete fortsätter även enligt stadens handlingsplan för en äldrevänlig stad.

Dialogen med brommaborna ska stärkas inom stadsmiljöområdet för att öka delaktighet och inflytande samt för att tillvarata brommabornas lokalkännedom. Arbetet med medborgarbudget ska fortsätta, bland annat inom ramen för stadsmiljöarbetet.

Strategiska fokusområden

För att fortsatt kunna leverera välfärdstjänster med hög kvalitet behöver förvaltningen särskilt fokusera på

- att resurserna används på ett effektivt och bra sätt
- att medarbetare med rätt kompetens väljer att jobba i Bromma
- att Bromma är tryggt och säkert

Utifrån identifierade behov har tre förvaltningsövergripande strategiska fokusområden tagits fram:

- Ekonomi
- Kompetensförsörjning
- Trygghet och säkerhet

Förvaltningens avdelningar ska tillsammans göra förflyttningar inom respektive område. För att lyckas med detta krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och

samverkan med andra förvaltningar och bolag samt med näringsliv och civilsamhälle utvecklas.

Fokusområdena som har tydlig koppling till KF:s särskilt prioriterade områden ingår i förvaltningens övergripande innovationsstrategi.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden* genom att nämndes årsmål för KF:s indikatorer uppfylls genom att

- barn och unga i Bromma har jämlika uppväxtvillkor
- barn och unga i Bromma har en trygg och meningsfull fritid som är tillgänglig för alla
- barn i Bromma har likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan
- insatser ges i tid och är präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet
- stöd och omsorg ges där behoven är som störst
- barn i Bromma når kunskapsmålen i skolan
- äldre i Bromma har en trygg tillvaro med god vård och omsorg
- brommaborna har tillgång till kultur, idrotts- och föreningsliv samt välskötta parker och grönområden

Fokus i arbetet med att ge barn och unga möjlighet till jämlika uppväxtvillkor är på det förebyggande arbetet som sker i samverkan, både inom förvaltningen och med externa samverkanspartners så som skolan och regionen.

Barn och unga i Bromma ska ges möjlighet till en trygg och rik fritid. Oavsett kön, socioekonomiska förutsättningar och funktionsnedsättningar ska barn och unga i Bromma ha tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar.

Alla barn ges möjlighet till utveckling och lärande i förskolan. Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen.

Socialtjänstens insatser och förebyggande arbete ska säkras och goda metoder och arbetsätt ska spridas för att stärka kvaliteten i välfärden.

Alla brommabor ska ges möjlighet till delaktighet i samhällslivet på lika villkor oavsett funktionsförmåga. Ledsagning, ledsagarservice och stödinsatser ska möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv.

Socialtjänsten samverkar med skolan för att bryta omfattande skolfrånvaro och för att uppnå ökad trygghet, studiero, skolnärvaro och kunskapsresultat. Placerade barn och ungas rätt till utbildning och skolgång säkras genom samverkan mellan socialtjänsten och skolan.

Äldreomsorgen i Bromma kännetecknas av en trygg tillvaro med god vård och omsorg av hög

kvalitet. Brommas äldre har stora möjligheter att vara delaktiga i utformningen av sin vård och omsorg.

Inom de ordinarie verksamheterna erbjuds kultur i olika former beroende på om verksamheten vänder sig till, barn, ungdomar, vuxna eller äldre.

Stadsmiljön bidrar till allmänhetens hälsa genom rekreativa och sociala mötesplatser som är tillgängliga, trygga och säkra. Fler spontanaktivitetsytor ska tillskapas i inom stadsdelsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att alla barn och unga ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.

För att tidigt identifiera och ge barn och familjer i behov av stöd rätt insatser, samverkar socialtjänsten med vårdnadshavare/föräldrar, skola, förskola, BVC och barn- och ungdomspsykiatri. Fokus är fortsatt på det förebyggande arbetet. Förvaltningen ska arbeta för att stärka tilliten till socialtjänsten samt utveckla arbetet för att motivera fler föräldrar och vårdnadshavare att ta emot öppna insatser.

Barn som växer upp i familjer med försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla ska minska genom att vuxna får stöd från socialtjänsten att nå egen försörjning. När vuxna söker ekonomiskt bistånd utgår handläggningen från ett tydligt barnperspektiv genom att barns behov särskilt beaktas.

Öppna förskolan erbjuder barn som inte är inskrivna i förskola en pedagogisk gruppverksamhet. Föräldrar ges möjlighet till gemenskap och stöd i föräldrarollen. Öppna förskolan är en resurs för barnfamiljer i närsamhället och bidrar till att stärka det sociala nätverket kring barn och familjer. Öppna förskolan ska synliggöra förskolans verksamhet och är en viktig del i det uppsökande arbetet. Ytterligare en Öppen förskola ska öppnas i stadsdelsområdet under 2024.

Kulturförvaltningen erbjuder också föräldralediga aktiviteter på dagtid. Förvaltningen ska initiera ett samarbete med kulturförvaltningen för att aktiviteterna i högre grad ska samordnas. Detta för att säkerställa att det erbjuds rätt aktiviteter i Öppna förskolan. En bredare samverkan kan också leda till synergieffekter.

Barn och ungdomar som växer upp i Bromma ska ges möjlighet till en trygg och rik fritid och möjlighet till att utvecklas efter sina egna förutsättningar. Oavsett kön, socioekonomiska förutsättningar och funktionsnedsättningar ska barn och unga i Bromma ha tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar. En meningsfull fritid främjar långsiktig hälsa, lärande och sociala förmågor. Under året ska möjligheten att öppna ett fritidsbibliotek i stadsdelsområdet utredas. Ett fritidsbibliotek innebär att barn och unga i Bromma kan låna sport- och fritidsutrustning för att prova på olika aktiviteter.

Förvaltningen ska se över möjligheten att utöka fritidsverksamheten i Bromma i samverkan

med andra aktörer. Vid nyetablering av skolor inom stadsdelsområdet har förvaltningen en dialog med utbildningsförvaltningen för möjliggörande av fritidsverksamhet i skolans lokaler.

Barn och unga ska bjudas in att påverka i de verksamheter som de deltar i. Förvaltningen ska arbeta för att ta reda på vilka önskemål och behov som Brommas barn och unga har och därefter anpassa utbudet i den öppna fritidsverksamheten. Förvaltningen ska etablera en form av ungdomsråd/ungdomskommitté för att öka ungdomars demokratiska inflytande. Eventuellt kommer det vara knutet till Ungdomens hus.

Den öppna fritidsverksamhetens kvalitet ska höjas genom utökade öppettider och förstärkt bemanning.

Det är prioriterat att nå de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet och erbjuda en meningsfull fritid, både i egen regi och i samarbete med civilsamhället.

Fritidsverksamheter och mötesplatser för unga hbtqi-personer ska stärkas. Förvaltningen ska se över möjligheten att erbjuda kostnadsfria lovaktiviteter samt dagkollo.

Fritidsverksamheten är en viktig del av det trygghetsskapande arbetet. Verksamheten har ett nära samarbete med andra aktörer i stadsdelsområdet som arbetar förebyggande, såsom socialtjänsten, civilsamhället och fältassistenter. Kunskap om socialtjänstens uppdrag ska stärkas inom fritidsverksamheterna för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon eller som misstänks fara illa. Arbetet utifrån metoden Fritid fri från våld ska fortsätta för att stärka det våldsförebyggande arbetet.

Förvaltningen ska bidra till att stadens sommarkolloverksamhet fortsätter att utvecklas så att fler barn från grupper som är underrepresenterade deltar i sommarkolloverksamheten. Barn och unga med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter		Fastställs 2024	År
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,8 %	2,7 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31

Nämndmål: 1.1.1 Barn och unga i Bromma har jämlika uppväxtvillkor

Beskrivning

För att tidigt identifiera och ge barn och familjer i behov av stöd rätt insatser, samverkar socialtjänsten med vårdnadshavare/föräldrar, skola, förskola, BVC och barn- och

ungdomspsykiatrin. Fokus är fortsatt på det förebyggande arbetet. Förvaltningen ska arbeta för att stärka tilliten till socialtjänsten samt utveckla arbetet för att motivera fler föräldrar och vårdnadshavare att ta emot öppna insatser.

När vuxna söker ekonomiskt bistånd utgår handläggningen från ett tydligt barnperspektiv genom att barns behov särskilt beaktas. Genom stöd till vuxna från socialtjänsten att nå egen försörjning och genom stöd från medborgarkontoret i form av bostadsvägledning arbetar förvaltningen för att barn som växer upp i familjer med försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla ska minska.

Öppna förskolan erbjuder barn som inte är inskrivna i förskola en pedagogisk gruppverksamhet. Föräldrar ges möjlighet till gemenskap och stöd i föräldrarollen. Öppna förskolan är en resurs för barnfamiljer i närsamhället och bidrar till att stärka det sociala nätverket kring barn och familjer. Öppna förskolan ska synliggöra förskolans verksamhet och är en viktig del i det uppsökande arbetet. Ytterligare en Öppen förskola ska öppnas i stadsdelsområdet under 2024.

Kulturförvaltningen erbjuder också föräldralediga aktiviteter på dagtid. Förvaltningen ser ett behov av att aktiviteterna samordnas i högre grad för att säkerställa att det erbjuds rätt aktiviteter i Öppna förskolan. En bredare samverkan kan också leda till synergieffekter.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska initiera ett samarbete med kulturförvaltningen med syfte att samordna aktiviteterna för föräldralediga vårdnadshavare	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska starta upp en ny Öppen förskola i stadsdelsområdet	2024-01-01	2024-12-31
Öppna förskolans aktiviteter och verksamheten ska följas upp med besökarna för att anpassa innehållet mera utifrån Stockholmarnas behov och önskemål	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.1.2 Barn och unga i Bromma har en trygg och meningsfull fritid som är tillgänglig för alla

Beskrivning

Barn och ungdomar som växer upp i Bromma ska ges möjlighet till en trygg och rik fritid. De ska få kunskaper som gör dem redo att möta vuxenvärlden och kunna leva ett fritt liv med makt att påverka sitt eget liv. Barn och ungdomar ska ges möjligheter att utvecklas efter sina egna förutsättningar. En meningsfull fritid främjar långsiktig hälsa, lärande och sociala förmågor.

Oavsett kön, socioekonomiska förutsättningar och funktionsnedsättningar ska barn och unga i Bromma ha tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar. Under året ska möjligheten att

öppna ett fritidsbibliotek i stadsdelsområdet utredas. Fritidsbibliotek innebär att barn och unga i Bromma får möjlighet att låna sport- och fritidsutrustning för att prova på olika aktiviteter.

Förvaltningen ska se över möjligheten att utöka fritidsverksamheten i Bromma i samverkan med andra aktörer. Vid nyetablering av skolor inom stadsdelsområdet har förvaltningen en dialog med utbildningsförvaltningen för möjliggörande av fritidsverksamhet i skolans lokaler.

Barn och unga ska bjudas in att påverka i de verksamheter som de deltar i. Förvaltningen ska arbeta för att ta reda på vilka önskemål och behov som Brommas barn och unga har och därefter anpassa utbudet i den öppna fritidsverksamheten. Förvaltningen ska etablera en form av ungdomsråd/ungdomskommitté för att öka ungdomars demokratiska inflytande. Eventuellt kommer det vara knutet till Ungdomens hus.

Den öppna fritidsverksamhetens kvalitet ska höjas genom utökade öppettider och förstärkt bemanning. Det är prioriterat att nå de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet och erbjuda en meningsfull fritid, både i egen regi och i samarbete med civilsamhället. Fritidsverksamheter och mötesplatser för unga hbtqi-personer ska fortsätta att stärkas. Möjligheten att erbjuda kostnadsfria lovaktiviteter samt dagkollo ska ses över.

Fritidsverksamheten är en del av det trygghetskapande arbetet och har ett nära samarbete med andra aktörer i stadsdelsområdet som arbetar förebyggande, såsom socialtjänsten, civilsamhället, och fältassistenter. Kunskap om socialtjänstens uppdrag ska stärkas inom fritidsverksamheterna för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon eller som misstänks fara illa. Arbetet ska fortsätta gällande Fritid fri från våld för att stärka det våldsförebyggande arbetet.

Förvaltningen ska bidra till att stadens sommarkolloverksamhet fortsätter att utvecklas så att fler barn från grupper som är underrepresenterade deltar i sommarkolloverksamheten. Barn och unga med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska se över möjligheten att utöka fritidsverksamheten i Bromma i samverkan med andra aktörer	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att alla barn ska ges möjlighet till utveckling och lärande i förskolan.

För att kunna erbjuda alla barn en likvärdig utbildning behöver kvalitetsarbetet vara systematiskt. Det systematiska kvalitetsarbetet bidrar till att alla barn får en utbildning av hög kvalitet och att förskolan lever upp till läroplanens intentioner. Ett systematiskt kvalitetsarbete handlar om att ständigt utvärdera den egna verksamheten för att förbättra och utveckla verksamheten för att nå högre måluppfyllelse. Förskolläraren ska ansvara för att systematiskt och kontinuerligt dokumentera, följa upp och analysera varje barns förändrade kunnande. För att kunna utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att lära och utvecklas i enlighet med läroplanens mål och intentioner krävs det närvarande pedagoger som lyssnar på - och utmanar barnen vidare. För att säkerställa att undervisningen har hög kvalitet och att alla barn utvecklas mot läroplansmålen behöver det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas på alla nivåer i organisationen.

Under 2024 påbörjas införandet av nya delsystem i Skolplattformen. De nya systemen kommer från andra leverantörer än tidigare och kommer därför medföra behov av kompetensutveckling och i viss mån även förändrade arbetssätt.

Förskolan är viktig för barnen och deras utveckling. Förskolan har ett kompensatoriskt och ett lärande uppdrag och alla barn ska ges möjlighet att delta i förskolan. I Bromma är deltagandet generellt sett högt. För att vidhålla och öka inskrivningsgraden ska förvaltningen fortsätta sitt uppsökande arbete genom att informera om förskolans verksamhet på Öppna förskolan, låta vårdnadshavare göra besök på förskolorna och skicka information till vårdnadshavare vars barn inte är inskrivna i förskolan.

Forskning lyfter att de strukturella förutsättningarna, som barngruppernas storlek och personaltäthet, behöver vara olika för att åstadkomma en likvärdig förskola. I socioekonomiskt svaga områden behöver barngrupperna vara mindre och personaltätheten högre. I Bromma är det generellt sett starka socioekonomiska områden med några undantag. Förskolorna ska arbeta för att minska gruppstorlekarna och undervisningen organiseras i mindre grupper för att säkerställa att barnen vistas i mindre sammanhang.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen. För att förstärka barnperspektivet finns det barnombud i varje förskoleområde. Vuxnas förhållningssätt och förskolans normer påverkar barns förståelse för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. För att kunna utveckla arbetet med jämställdhet behöver det i utbildningen finnas ett medvetet och reflekterande arbete kring de normer som råder i samhället. Pojkar och flickor ska ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda.

Barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans ska få förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Genom att tillämpa forskning och evidensbaserade metoder ska medarbetarnas kunskap kring barn i behov av särskilt stöd öka. Varje förskoleområde har en specialpedagog som ska säkerställa att det finns stödstrukturer som kan bistå förskollärare och barnskötare i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Delaktighet och tillgänglighet för barn i behov av särskilt stöd ska stärkas genom att barnen involveras i upprättandet och uppföljningen av handlingsplanen.

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet och utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång. Barn ska ges rika möjligheter att utveckla sina språkliga och kommunikativa förmågor samt ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att kunna värdera information. Förskollärare och barnskötare ska ges förutsättningar och kompetensutveckling för att möjliggöra för barnen att utveckla sitt språk. En förutsättning för att barnen i förskolan ska utvecklas i det svenska språket och tillgodogöra sig undervisningen är goda språkliga förebilder som kan förmedla läroplansuppdraget.

Utbildningen ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem. Utbildningen ska präglas av goda lärandesituationer med hjälp av kompletterande digitala verktyg. Utbildningen ska utmana och stimulerar barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik. För att barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling, behöver utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro.

Barnen ska vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier. Barnen ska erbjudas näringsriktig mat utifrån stadens matstrategi och strategin för kemikaliefri förskola. Kvaliteten på maten ska öka genom kompetensutveckling av kökspersonal och genom gemensamma näringsberäknade menyer. Möjligheten att starta ett cateringskök i egen regi ska också utredas. Förskolans arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska synliggöras genom en gemensam bok som är under utveckling.

Fysisk aktivitet påverkar barnets motoriska och mentala utveckling positivt och har stora hälsoeffekter. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. För att en hälsosam livsstil ska bli en naturlig del av barnens dag är det viktigt att barnen har goda förebilder så att de kan etablera positiva levnadsvanor. Utbildningen ska utvecklas och utevistelsen ska öka för att ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva. Den rörelsestrategi som togs fram under 2023 ska fortsatt implementeras under året.

Utomhuspedagogik kan hjälpa barnen att utveckla en relation till naturen och främja deras hälsa. En utredning ska genomföras för att undersöka om flera uteverksamheter kan öppnas i stadsdelsområdet.

Genom förskolans utbildning ska barnen få möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Barnen ska få möjlighet att använda olika material och tekniker. I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglat av mångfald. Barn som tillhör de nationella minoriteterna, ska stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska därigenom bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn att utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samverka med vårdnadshavarna. Genom en god kommunikation, både muntligt och

skriftligt, skapas tillitsfulla relationer. Kommunikationen ska stärkas för att säkerställa att alla vårdnadshavare upplever att den är tillgänglig och skapar delaktighet.

En god samverkan med skolan syftar till att skapa en kontinuitet i undervisningen som ger goda förutsättningar för barnens långsiktiga utveckling och fortsatta lärande. Fokus på det kollegiala lärandet kommer vara på de språkutvecklande arbetssätten.

Förskolan är en viktig del i det förebyggande arbetet för att ge alla barn möjlighet till en trygg och lärande miljö. För att förebygga socialt utanförskap, för att identifiera barn som far illa, minska att barn utsätts för våld och hamnar i kriminalitet, ska barnhälsoarbetet utvecklas och samverkan med socialtjänsten ska fortsätta att stärkas. Förskolan ska fortsätta erbjuda vårdnadshavare att ingå i föräldrastödsgrupper som en förebyggande insats.

Medarbetarna är den viktigaste nyckeln för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. Det kräver legitimerade förskollärare och barnskötare med grundutbildning. Skickliga barnskötare ska uppmuntras att läsa den erfarenhetsbaserade förskollärarytbildningen för att öka andelen legitimerade förskollärare. Barnskötare utan utbildning ska ges möjlighet att läsa barnskötarytbildning.

Det ska vara möjligt att ha ett hållbart arbetsliv och medarbetares kompetens ska tillvaratas genom ett öppet och tillåtande klimat. Friskfaktorer och arbetet med medarbetarskapet ska fortsätta att lyftas i ett led att försöka sänka sjukfrånvaron. Arbetet med handlingsplanen kring barnskötare och förskollärares arbetssituation ska fortsätta.

Utbildningen ska präglas av ett kollegialt lärande där nya idéer tas tillvara. Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås både på nationell och kommunal nivå och ges förutsättningar att fokusera på uppdraget. Detta kräver ett nära ledarskap och tydlig roll- och ansvarsfördelning. Förskolans ledningsgrupper ska ha goda förutsättningar genom att ha tydliga mandat och befogenheter, tydliga förväntningar, rätt kompetens, rimligt antal medarbetare och tillgång till rätt stöd.

I och med den nya förskolenämnden, som har i uppdrag att stärka likställigheten i stadens förskoleverksamhet och stärka arbetet med kvalitet- och verksamhetsutveckling, kommer förvaltningen involveras i flertalet aktiviteter som förskolenämnden fått i budgetuppdrag. Omfattningen kring aktiviteterna är svåra att förutse vilket förvaltningen tagit i beaktande i planeringen för 2024.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barnskötare med barnskötarytbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)		Fastställs 2024	År
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35 %	Ökning	Tertial
 Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal barn per legitimerad förskollärare	15,1 st	Minskning	Tertial
 Inskrivningsgrad i förskola	96,5 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.2.1 Barnen i Bromma har likvärdiga möjligheter till utveckling och lärande i förskolan

Beskrivning

Förskolans verksamhet ska vila på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt bedrivs med utgångspunkt från medvetna teoretiska ställningstaganden. För att kunna erbjuda alla barn en likvärdig utbildning behöver kvalitetsarbetet vara systematiskt. Det systematiska kvalitetsarbetet bidrar till att alla barn får en utbildning av hög kvalitet och att förskolan lever upp till läroplanens intentioner. Ett systematiskt kvalitetsarbete handlar om att ständigt utvärdera den egna verksamheten för att förbättra och utveckla verksamheten för att nå högre måluppfyllelse. Förskolläraren ska ansvara för att systematiskt och kontinuerligt dokumentera, följa upp och analysera varje barns förändrade kunnande. För att kunna utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att lära och utvecklas i enlighet med läroplanens mål och intentioner krävs det närvarande pedagoger som lyssnar på - och utmanar barnen vidare. För att säkerställa att undervisningen har hög kvalitet och att alla barn utvecklas mot läroplansmålen behöver det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas på alla nivåer i organisationen. Under 2024 påbörjas införandet av systemen som ska ersätta nuvarande Skolplattformen. De nya systemen kommer från andra leverantörer än tidigare och kommer därför medföra behov av kompetensutveckling och i viss mån även förändrade arbetssätt.

Förskolan är viktig för barnen och deras utveckling. Förskolan har ett kompensatoriskt och ett lärande uppdrag och alla barn ska ges möjlighet att delta i förskolan. I Bromma är deltagandet generellt sett högt. För att vidhålla och öka inskrivningsgraden ska förvaltningen fortsätta sitt uppsökande arbete genom att informera om förskolans verksamhet på Öppna förskolan, låta vårdnadshavare göra besök på förskolorna och skicka information till vårdnadshavare vars barn inte är inskrivna i förskolan.

Forskning lyfter att de strukturella förutsättningarna, som barngruppernas storlek och personaltäthet, behöver vara olika för att åstadkomma en likvärdig förskola. I socioekonomiskt svaga områden behöver barngrupperna vara mindre och personaltätheten högre. I Bromma är det generellt sett starka socioekonomiska områden med några undantag. Förskolorna ska arbeta för att minska gruppstorlekarna och undervisningen organiseras i mindre grupper för att säkerställa att barnen vistas i mindre sammanhang.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen. För att förstärka barnperspektivet finns det barnombud i

varje förskoleområde. Vuxnas förhållningssätt och förskolans normer påverkar barns förståelse för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. För att kunna utveckla arbetet med jämställdhet behöver det i utbildningen finnas ett medvetet och reflekterande arbete kring de normer som råder i samhället. Pojkar och flickor ska ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda.

Barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans ska få förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Genom att tillämpa forskning och evidensbaserade metoder ska medarbetarnas kunskap kring barn i behov av särskilt stöd öka. Varje förskoleområde har en specialpedagog som ska säkerställa att det finns stödstrukturer som kan bistå förskollärare och barnskötare i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Delaktighet och tillgänglighet för barn i behov av särskilt stöd ska stärkas genom att involvera barnen i upprättandet och uppföljningen av handlingsplanen.

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet och utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång. Barn ska ges rika möjligheter att utveckla sina språkliga och kommunikativa förmågor samt ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att kunna värdera information. Förskollärare och barnskötare ska ges förutsättningar och kompetensutveckling för att möjliggöra för barnen att utveckla sitt språk och miljöerna ska vara stimulerande som väcker nyfikenhet på språket i både tal och skrift. En förutsättning för att barnen i förskolan ska utvecklas i det svenska språket och tillgodose sig undervisningen är goda språkliga förebilder som kan förmedla läroplansuppdraget.

Utbildningen ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem. Utbildningen ska präglas av goda lärandesituationer med hjälp av kompletterande digitala verktyg. Utbildningen ska utmana och stimulerar barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik. För att barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling behöver utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro. Barnen ska vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier. Barnen ska erbjudas näringsriktig mat utifrån stadens matstrategi och strategin för kemikaliefri förskola. Kvaliteten på maten ska öka genom kompetensutveckling av kökspersonal och genom gemensamma näringsberäknade menyer. Möjligheten att starta ett cateringskök i egen regi ska också utredas. Förskolans arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska synliggöras genom en gemensam bok som är under utveckling.

Fysisk aktivitet påverkar barnets motoriska och mentala utveckling positivt och har stora hälsoeffekter. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. För att en hälsosam livsstil ska bli en naturlig del av barnens dag är det viktigt att barnen har goda förebilder så att de kan etablera positiva levnadsvanor. Utbildningen ska utvecklas och utevistelsen ska öka för att ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva. Utomhuspedagogik kan hjälpa barnen att utveckla en relation till naturen och främja deras

hälsa. En utredning ska genomföras för att undersöka om flera uteverksamheter kan öppnas i stadsdelsområdet.

Genom förskolans utbildning ska barnen få möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Barnen ska få möjlighet att använda olika material och tekniker. I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald. Barn som tillhör de nationella minoriteterna, ska stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska därigenom bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn att utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samverka med vårdnadshavarna. Genom en god kommunikation, både muntligt och skriftligt, skapas tillitsfulla relationer. Kommunikationen ska stärkas för att säkerställa att alla vårdnadshavare upplever att den är tillgänglig och skapar delaktighet. En god samverkan med skolan syftar till att skapa en kontinuitet i undervisningen som ger goda förutsättningar för barnens långsiktiga utveckling och fortsatta lärande. Fokus på det kollegiala lärandet kommer vara på de språkutvecklande arbetssätten.

Förskolan är en viktig del i det förebyggande arbetet för att ge alla barn möjlighet till en trygg och lärande miljö. För att förebygga socialt utanförskap, för att identifiera barn som far illa, minska att barn utsätts för våld och hamnar i kriminalitet, ska barnhälsoarbetet utvecklas och samverkan med socialtjänsten ska fortsätta att stärkas. Förskolan ska fortsätta erbjuda vårdnadshavare att ingå i föräldrastödsgrupper som en förebyggande insats.

Medarbetarna är den viktigaste nyckeln för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. Det kräver legitimerade förskollärare och barnskötare med grundutbildning. Skickliga barnskötare ska uppmuntras att läsa den erfarenhetsbaserade förskollärarytbildningen för att öka andelen legitimerade förskollärare och barnskötare utan utbildning ska ges möjlighet att läsa barnskötarytbildning.

Det ska vara möjligt att ha ett hållbart arbetsliv och medarbetares kompetens ska tillvaratas genom ett öppet och tillåtande klimat. Friskfaktorer och arbetet med medarbetarskapet ska fortsätta att lyftas i ett led att försöka sänka sjukfrånvaron. Arbetet med handlingsplanen kring barnskötare och förskollärares arbetssituation ska fortsätta.

Utbildningen ska präglas av ett kollegialt lärande där nya idéer tas tillvara. Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås både på nationell och kommunal nivå och ges förutsättningar att fokusera på uppdraget. Detta kräver ett nära ledarskap och tydlig roll- och ansvarsfördelning. Förskolans ledningsgrupper ska ha goda förutsättningar genom att ha tydliga mandat och befogenheter, tydliga förväntningar, rätt kompetens, rimligt antal medarbetare och tillgång till rätt stöd.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel medarbetare som gått utbildning/fortbildning i flerspråkighet/tvaspråkighet/ språkutveckling	40 %		Tertial
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barns språkliga förmåga utvecklas (använder fler ord, ställer frågor och uttrycker tankar).	88 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn i behov av särskilt stöd ska bli delaktiga i framtagandet och uppföljningen av handlingsplanen	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska utreda möjligheten att öka antalet uteverksamheter i stadsdelsområdet	2024-01-01	2024-12-31
Kommunikationen med vårdnadshavarna ska stärkas	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att ge stöd och omsorg där behoven är som störst.

Förvaltningen ska i större utsträckning arbeta mot en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst. Insatser och förebyggande arbete ska säkras och goda metoder och arbetssätt ska spridas för att stärka kvaliteten i välfärden. Resurser och arbetssätt behöver anpassas för att möta upp ett eventuellt införande av en ny socialtjänstlag.

Processer och insatser ska vara ändamålsenliga och möjliga att följa upp. Uppföljning sker bland annat genom brukarintervjuer, enkäter och olika granskningar. Andelen personer som är nöjda och trygga med sin insats ska öka. Det gäller även andelen personer som upplever att de kan påverka sin insats och som upplever att insatserna leder till en förbättrad situation.

Alla som har kontakt med förvaltningen ska uppleva ett gott bemötande utan diskriminering. Frågor om bemötande och diskriminering hålls levande i alla verksamheter.

Jämställdhetsanalyser ska genomföras systematiskt för att identifiera skillnader mellan könen i både handläggningen och i utförandet av insatser.

Arbetet för att säkerställa ett barnrättsperspektiv i alla beslut som rör barn fortgår och barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i förebyggande arbete och i beslutsprocesser i ärenden som rör barn. Barnets rättigheter ska stärkas genom samverkan mellan olika verksamheter, både internt och externt, för att möjliggöra en helhetssyn på barnets behov och intressen. Barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser ska öka och stödsamtal till barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten ska erbjudas.

För att utveckla kvaliteten i socialtjänstens insatser ska uppföljningen av beslutade insatser

stärkas. En viktig del i detta är att följa upp jour- och familjehem samt säkerställa att de HVB-verksamheter som används för placeringar drivs av seriösa aktörer.

Stöd, omsorg och vård ska ges till de som behöver det, med utgångspunkt i barnens bästa. Likställighet ska säkerställas och att brommaborna får det stöd och det skydd de har rätt till. Barn och unga i Bromma ska växa upp i goda och trygga miljöer. Utförarverksamheter inom barn- och ungdomsvården ska öka och familjecentraler utvecklas tillsammans med relevanta aktörer, såsom socialtjänst, öppen förskola, BVC och mödravård. Samverkan mellan Brommas socialtjänst och fristående förskolor och skolor är en viktig del i arbete med att säkerställa att alla utbildningsaktörer som verkar i Bromma har information och kunskap för att kunna göra orosanmälningar till socialtjänsten vid oro för att barn far illa.

Barn och unga i Bromma som växer upp i familjer med missbruk eller psykisk ohälsa ska få det stöd och den hjälp som de behöver. Åtgärder för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga prioriteras.

Personer som behöver stöd och visar intresse för att lämna en kriminell livsstil ska få en första kontakt med staden inom 24 timmar. I samråd med socialförvaltningen ska rutiner implementeras för att säkerställa detta. Samverkan med polisen, kriminalvården och civilsamhället är angeläget och ska intensifieras för att stärka stödet kring individer som lämnar kriminalitet.

Alla brommabor ska ges möjlighet till delaktighet i samhällslivet på lika villkor. Ledsagning, ledsagarservice och stödinsatser ska möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv. Handläggningen av stödinsatser ska vara rättssäker och enskilda ska få stöd att överklaga beslut som går dem emot. Beslutade insatser ska verkställas skyndsamt och stöd ska ges till att välja utförare.

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är styrande vid planering och uppföljning av arbetet för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering. Kompetensen inom rådet för funktionshinderfrågor ska tas tillvara och synpunkter ska beaktas.

En lyckad skolgång är en av de viktigaste faktorerna för att barn och unga ska utvecklas väl. Samverkan med skola för att bryta omfattande skolfrånvaro och för att uppnå ökad trygghet, studiero, skolnärvaro och kunskapsresultat fortsätter. För barn och ungdomar i behov av särskilt stöd fortsätter samverkan genom det lokala BUS – en organiserad samverkan mellan förvaltningen, skolan och Region Stockholm för barn i behov av särskilt stöd.

Socialtjänsten i Bromma följer SAMS-modellen i uppföljning av skolgång och skolresultat för de placerade barnen. SAMS-modellen har tagits fram gemensamt av Skolverket, Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Det övergripande syftet är att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga när placeringen medför skolbyte. Målet är att placerade barn och unga når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan. För familjehemsplacerade barn fortgår arbetet utifrån modellen SkolFam (skolsatsning i familjehemsvård) där barnens insatser för stöd till lärande kartläggs och individanpassas i samverkan mellan skola och socialtjänst. Vid oundvikliga

uppbrott från förskola eller skola ska kompensatoriska åtgärder erbjudas för att motverka de problem som uppbrottet kan medföra.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	23 %	24 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	88 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	93 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	80 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	79 %	År
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)		Fastställs 2024	År
 Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	80 %	75 %	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	85 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden och äldre- och barnnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.1 Brommaborna får insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Beskrivning

Förvaltningen ska i större utsträckning arbeta mot en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst. Insatser och förebyggande arbete ska säkras och goda metoder och arbetssätt ska spridas för att stärka kvaliteten i välfärden. Resurser och arbetssätt behöver anpassas för att möta upp ett eventuellt införande av en ny socialtjänstlag.

Socialtjänstens insatser ska vara långsiktiga och grundade i beprövad erfarenhet om vad som är effektivt. Processer och insatser ska vara ändamålsenliga och möjliga att följa upp.

Uppföljning sker bland annat genom brukarintervjuer och olika granskningar. Andelen personer som är nöjda och trygga med sin insats ska öka. Det gäller även andelen personer som upplever att de kan påverka sin insats och som upplever att insatserna leder till en förbättrad situation.

Alla som har kontakt med förvaltningen ska uppleva ett gott bemötande utan diskriminering. Frågor om bemötande och diskriminering hålls levande i alla verksamheter. Jämställdhetsanalyser ska genomföras systematiskt för att identifiera skillnader mellan könen i både handläggningen och i utförandet av insatser.

Arbetet för att säkerställa ett barnrättsperspektiv i alla beslut som rör barn fortgår och barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i förebyggande arbete och i beslutsprocesser i ärenden som rör barn. Barnets rättigheter ska stärkas genom samverkan mellan olika verksamheter, både internt och externt, för att möjliggöra en helhetssyn på barnets behov och intressen. Barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser ska öka och stödsamtal till barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten ska erbjudas.

För att utveckla kvaliteten i socialtjänstens insatser ska uppföljningen av beslutade insatser stärkas. En viktig del i detta är att följa upp jour- och familjehem samt säkerställa att de HVB-verksamheter som används för placeringar drivs av seriösa aktörer.

Tilliten till trygghetssystem ska öka genom att förebygga och minimera felaktiga utbetalningar. Bland annat genom att skapa förutsättningar för de sökande att göra rätt från början. Inom socialtjänsten finns handläggare för felaktiga utbetalningar (FUT-handläggare) för att säkerställa att utbetalat ekonomiskt bistånd har skett på korrekt grund och för att säkerställa återbetalning av felaktiga utbetalningar

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska se över hur organisation och arbetssätt kan anpassas för att möta upp ett eventuellt införande av ny socialtjänstlag med en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.2 Brommaborna får stöd och omsorg när behoven är som störst

Beskrivning

Stöd, omsorg och vård ska ges till de som behöver det, med utgångspunkt i barnens bästa. Likställighet ska säkerställas och att brommaborna få det stöd och det skydd de har rätt till. Barn och unga i Bromma ska växa upp i goda och trygga miljöer. Utförarverksamheter inom barn- och ungdomsvården ska öka och familjecentraler utvecklas tillsammans med relevanta aktörer, såsom socialtjänst, öppen förskola, BVC och mödravård. Samverkan mellan Brommas socialtjänst och fristående förskolor och skolor är en viktig del i arbete med att

säkerställa att alla utbildningsaktörer som verkar i Bromma har information och kunskap för att kunna göra orosanmälningar till socialtjänsten vid oro för att barn far illa.

Arbetet med att genomföra aktiviteter och åtgärder för att minska risken att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet fortsätter inom ramen för samverkansöverenskommelsen. Samverkan mellan polis, skola, förskola, socialtjänst och fritidsverksamhet ska fortsätta att utvecklas och stärkas för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon och erbjuda adekvata stödinsatser.

Personer som behöver stöd och visar intresse för att lämna en kriminell livsstil ska få en första kontakt med staden inom 24 timmar. I samråd med socialförvaltningen ska rutiner implementeras för att säkerställa detta. Samverkan med polisen, kriminalvården och civilsamhället är angeläget och ska intensifieras för att stärka stödet kring individer som lämnar kriminalitet.

Barn och unga i Bromma som växer upp i familjer med missbruk eller psykisk ohälsa ska få det stöd och hjälp som de behöver. Åtgärder för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga prioriteras.

Öppenvårdsinsatserna i Bromma ska utvecklas i syfte att säkerställa ett adekvat, kvalitativt och mobilt stöd. Den som söker hjälp ska enkelt och snabbt ges stöd. I enlighet med förslag i nya socialtjänstlagen ska socialtjänsten ställa om från att vara specialiserad till att ha ett mer förebyggande perspektiv. Det uppsökande arbetet ska utvecklas och bli mer mobilt. Anhörigas behov av stöd ska uppmärksammas när närstående ansöker om stöd och insatser.

Nyanlända som bosätter sig i Bromma ska erbjudas stöd för en snabb etablering i skola, arbetsliv och i samhället. En viktig del i detta är samverkan med organisationer och föreningar som bedriver verksamheter för nyanlända.

Alla brommabor ska ges möjlighet till delaktighet i samhällslivet på lika villkor. Ledsagning, ledsagarservice och stödinsatser ska möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv. Handläggningen av stödinsatser ska vara rättssäker och enskilda ska få stöd att överklaga beslut som går dem emot. Jämställdhetsanalyser ska genomföras systematiskt för att identifiera skillnader mellan könen i handläggningen. Beslutade insatser ska verkställas skyndsamt och stöd ska ges till att välja utförare.

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är styrande vid planering och uppföljning av arbetet för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering. Kompetensen inom rådet för funktionshinderfrågor ska tas tillvara och synpunkter ska beaktas.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel personer med insatsen bostad med särskild service för vuxna enligt LSS eller SoL i egen regi som deltar regelbundet i fysisk aktivitet	70 %		År

Nämndmål: 1.3.3 Barnen i Bromma når kunskapsmålen i skolan

Beskrivning

En lyckad skolgång är en av de viktigaste faktorerna för att barn och unga ska utvecklas väl. Samverkan med skola för att bryta omfattande skolfrånvaro och för att uppnå ökad trygghet, studiero, skolnärvaro och kunskapsresultat fortsätter. För barn och ungdomar i behov av särskilt stöd fortsätter samverkan genom det lokala BUS – en organiserad samverkan mellan förvaltningen, skolan och Region Stockholm för barn i behov av särskilt stöd.

En av de viktigaste faktorerna för hur det går för placerade barn senare i livet är hur de lyckas i skolan. Placerade barn och unga har samma rätt till utbildning och skolgång som andra barn och unga. För att den rätten ska säkras krävs samverkan mellan socialtjänsten och skolan. Socialtjänsten i Bromma följer SAMS-modellen i uppföljning av skolgång och skolresultat för de placerade barnen. SAMS-modellen har tagits fram gemensamt av Skolverket, Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Det övergripande syftet är att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga när placeringen medför skolbyte. Målet är att placerade barn och unga når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan. För familjehemsplacerade barn fortgår arbetet utifrån modellen SkolFam (skolsatsning i familjehemsvård) där barnens insatser för stöd till lärande kartläggs och individanpassas i samverkan mellan skola och socialtjänst. Vid oundvikliga uppbrott från förskola eller skola ska kompensatoriska åtgärder erbjudas för att motverka de problem som uppbrottet kan medföra.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att Bromma ska vara ett stadsdelsområde som det är bra att åldras i - med god omsorg och vård samt stor trygghet.

Äldreomsorgen i Bromma ska kännetecknas av en trygg tillvaro med god vård och omsorg av hög kvalitet. Brommas äldre har en hög livskvalitet genom stora möjligheter att vara delaktiga i utformningen av sin vård och omsorg.

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit

stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i aktiviteter eller bara umgås. Arbetet med att utveckla verksamheterna i samarbete med både besökare och civilsamhället ska fortsätta. För att fler seniorer ska få vetskap om vilka aktiviteter som erbjuds ska informationen förbättras ytterligare. Bland annat planeras för att alla som fyller 75 år under året kommer att få ett brev hemskickat med information om det förebyggande och uppsökande arbetet inom Brommas äldreomsorg. Brevet tas fram i samarbete mellan enheten för biståndshandläggning och den förebyggande verksamheten.

Den fixartjänst med digital inriktning som finns för att stötta Brommas seniorer med enklare teknik i hemmet spelar en fortsatt viktig roll när allt mer sker digitalt. Syftet med en fixartjänst med digital inriktning är att underlätta äldres förutsättningar att leva ett självständigt liv och kunna vara delaktiga i samhället. Fixarens tjänster efterfrågas redan av många äldre men målet är att fler ska få kännedom om tjänsten och ta del av den.

Äldreomsorgen står inför flera utvecklingsområden gällande både innovation och digitalisering under kommande år. För att möta dessa utmaningar kommer avdelningen under året att utöka med en verksamhetsutvecklare inriktad mot digitalisering.

Under året fortsätter aktiviteter att erbjudas till äldre vid Brommas aktivitetscenter i syfte att höja den digitala mognaden hos målgruppen. Insatserna förväntas även göra att den äldre känner sig mer bekväm med digital teknik och på så sätt kan ett digitalt utanförskap motverkas. Insatserna kan även kopplas till program för tillgänglighet och delaktighet och fokusområdet *rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik*.

Äldre med hemtjänstinsatser ska känna trygghet och delaktighet i sitt stöd. Ett steg till att nå dit är att den beviljade tiden utförs enligt ramtid. Förvaltningen har sett att ramtid inte tillämpas fullt ut inom hemtjänsten, oavsett regiform. För att säkerställa att ramtid tillämpas, behöver informations- och utbildningssatser i samverkan mellan beställare och utförare fortsätta under året. De dialogmöten som hållits under föregående år kommer att utvärderas och uppföljningsmöten är planerat under planperioden. Bland annat har det framkommit vissa hinder för att tillämpa ramtid. Arbetet fortsätter därför även i år med att se över vilka arbetssätt, hos både beställarenheten och hemtjänsten, som kan utvecklas för att arbeta enligt ramtid fullt ut.

Äldre på vård- och omsorgsboendena ska erbjudas sociala och kulturella aktiviteter. Förvaltningen fortsätter med sociala besök i äldreomsorgen och kulturaktiviteter. Den boende erbjuds regelbunden social samvaro och daglig utevistelse. Enligt resultaten från 2023 års brukarundersökning var det färre boende i förvaltningens vård- och omsorgsboende som kände sig ensamma jämfört med 2022. Arbetet med sociala aktiviteter på boenden kan ha bidragit till detta. Däremot behöver aktiviteterna utvecklas ytterligare då resultatet visade att många boenden var mindre nöjda med aktiviteterna jämfört med föregående mätning.

En annan viktig del i att skapa trygghet för den äldre är att ha en hög beredskap i händelse av kris eller effekter av klimatförändringarna så som värmeböljor och skyfall. Exempelvis ska planer för att upprätthålla kontinuiteten vid eventuella el- eller vattenbortfall finnas i alla verksamheter. Dessutom finns handlingsplaner inom äldreomsorgens alla verksamheter för att säkra äldres hälsa under längre perioder med höga temperaturer.

Brommas äldreomsorg ska vara likställd och jämlik och den äldre ska känna sig trygg med att omvårdnaden är lika bra oavsett vilket vård- och omsorgsboende eller hemtjänstutförare som ger omvårdnaden. Ett arbete har genomförts med att utveckla avdelning äldreomsorgs kvalitetsledningssystem där gemensamma rutiner har tagits fram för att skapa trygghet för såväl personal som brukare. Arbetet med egenkontroller fortsätter att utvecklas för att säkra följsamhet till rutinerna, till exempel att dokumentation och läkemedelshantering sker på ett säkert sätt. Ett omarbetat och mer lättöverskådligt material för synpunkts- och klagomålsinlämning har tagits fram. Detta för att brukare, närstående och besökare ska veta var och hur synpunkter och klagomål kan lämnas. Men den senaste brukarundersökningens resultat visar att insatsen inte har gett tillräcklig effekt, därför behöver arbetet fortsätta.

För att öka den äldres upplevelse av trygghet, nöjdhet och delaktighet behöver äldreomsorgen arbeta personcentrerat. Det förutsätter att medarbetarna kan möta den äldres olika behov genom till exempel kompetens i demenssjukdomar, psykisk ohälsa och tydlig kommunikation. Ett särskilt utvecklingsområde är kompetens i det svenska språket. Under året har avdelningen gjort en undersökning av hur andra stadsdelar och kommuner arbetar med att både kartlägga kunskapsnivåer och främja språklig kompetens hos medarbetarna. Utifrån undersökningen utarbetas en metod för att inventera medarbetarnas kunskaper i svenska språket. Inventeringen påbörjas under perioden för att sedan kunna sätta in kompetenshöjande insatser där det finns behov. Verksamheter som är Silviahemscertifierade säkerställer att certifieringen är uppdaterad. Satsningar på utbildning och reflektion kring bemötande av äldre med olika former av demenssjukdomar fortsätter.

Boende på vård- och omsorgsboenden ska få de hälso- och sjukvårdsinsatser som de har rätt till, och vården ska vara patientsäker. Därför behöver den medicinska kompetensen säkerställas och basal medicinsk utrustning ska finnas på boendena. Under året kommer därför utbildning att genomföras i ett särskilt metodrum som är inrättat på ett av stadsdelsförvaltningens boenden. Rummet är inrett för att efterlikna en vårdmiljö i vård- och omsorgsboende. Här ska undersköterskor få träna på vardagssituationer som ofta inträffar på ett särskilt boende. Några exempel är att tillkalla medicinsk personal, bedöma vitalparametrar, samt förbättra kommunikationen mellan och inom olika yrkeskategorier och därigenom öka patientsäkerheten.

God och nära vård innebär en omställning av vården och omsorgen i hela landet. Det handlar bland annat om att vård och omsorg ska ges närmare individen och att utgångspunkten ska vara individens förutsättningar och behov utifrån sin aktuella livssituation. Omställningen kommer bland annat att innebära ett mycket tätare samarbete mellan kommun och region.

God och nära vård innebär en omställning av vården och omsorgen i hela landet. Det handlar bland annat om att vård och omsorg ska ges närmare individen och att utgångspunkten ska vara individens förutsättningar och behov utifrån sin aktuella livssituation. Omställningen kommer bland annat att innebära ett mycket tätare samarbete mellan kommun och region. Förvaltningen har redan i dag samverkan med regionen, men det behöver intensifieras ytterligare. Förvaltningen har utvecklat ett arbetssätt där sjuksköterskor har ett samordnande uppdrag att ha kontakt med slutenvården inför att en äldre ska flytta till korttidsvård. Sjuksköterska kan även vara behjälplig i kontakterna med biståndshandläggare och

primärvård inför att den äldre ska flytta tillbaka till sitt ordinära boende från korttidsvården.

Utöver detta fokuserar god och nära vård även på förebyggande insatser. Där har förvaltningen goda inarbetade arbetssätt med öppen förebyggande verksamhet som riktar sig till Brommas seniorer i syfte att förebygga ohälsa samt bibehålla eller förbättra det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Sedan hösten 2023 finns ett samarbete med stadsdelens vårdcentraler i syfte att minska och förebygga ofrivillig ensamhet. Målet med samarbetet är att vårdcentralerna i samverkan med stadsdelens förebyggande verksamheter ska kunna informera patienter om möjligheten att delta i och även aktivt hänvisa dem till aktiviteter som ordnas vid aktivitetscenter och friskvårdscenter.

Utöver detta fokuserar god och nära vård även på förebyggande insatser. Där har förvaltningen goda inarbetade arbetssätt med öppen förebyggande verksamhet som riktar sig till Brommas seniorer i syfte att förebygga ohälsa samt bibehålla eller förbättra det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Sedan hösten 2023 finns ett samarbete med stadsdelens vårdcentraler i syfte att minska och förebygga ofrivillig ensamhet. Målet med samarbetet är att vårdcentralerna i samverkan med stadsdelens förebyggande verksamheter ska kunna informera patienter om möjligheten att delta i och även aktivt hänvisa dem till aktiviteter som ordnas vid aktivitetscenter och friskvårdscenter.

Medarbetarna i Brommas äldreomsorg är den viktigaste resursen för att kunna ge en god vård och omsorg av hög kvalitet. Därför ska så många av medarbetarna som möjligt erbjudas heltid, vilket också bidrar till att andelen timavlönade minskar. En minskad användning av timavlönade förväntas öka kontinuiteten och tryggheten för den äldre. Det bidrar också till bättre arbetsvillkor, vilket långsiktigt kan bidra till kompetensförsörjningen inom äldreomsorgens yrkeskategorier. I samverkan med de fackliga parterna har därför avdelning äldreomsorg tagit fram en handlingsplan för att nå målet om heltid som norm och att minska andelen timavlönade. Arbete enligt handlingsplanen fortsätter under verksamhetsåret där fokus framför allt ligger på förbättrad schemaläggning och fortsatt införande av resursteam eller motsvande arbetssätt. Under framtagandet av handlingsplanen visar analysen att flera enheter har en hög omfattning av vakanta pass. Det driver användning av timavlönade och visar samtidigt att det finns ett stort resursbehov som istället skulle kunna täckas av tillsvidareanställda på heltid. Det förutsätter däremot en omfördelning av när vård- och omsorgsinsatser utförs under dagen samt anpassning av scheman därefter. Under perioden kommer chefer samt andra berörda medarbetare därför genomgå utbildning i schemaläggning i syfte att stödja förändringen av schemaläggningen till en heltidsorganisation och minska behovet av timavlönade. Ett annat steg i att öka tryggheten och höja kontinuiteten för den äldre är upprättande av ett så kallade resursteam, en form av vikariepool som möjliggör att samma personal vikarierar vid frånvaro av ordinarie personal. Under 2023 har resursteam eller så kallade ”stjärnturer” där tillsvidareanställda vikarierar på vissa rader införts inom förvaltningens vård- och omsorgsboende. Nyttjandegraden av resurserna behöver däremot förbättras och motsvarande arbetsformer behöver även introduceras i hemtjänsten.

Förvaltningens arbete fortsätter även enligt stadens handlingsplan för en äldrevänlig stad:

Delaktighet och inflytande

Genom nämndens pensionärsråd ges de äldre inflytande och insyn i ärenden och frågor som berör äldres levnadsförhållanden. Rådet är en viktig plattform för att väcka initiativ till förbättringar för Brommas äldre. Avdelning äldreomsorg har påbörjat ett arbete med fokusgrupper där äldre bland annat tillfrågas om hur de upplever äldreomsorgen. Fokusgrupperna syftar till att fånga synpunkter och önskemål likt medborgardialoger. Arbetet med ramtid fortsätter att utvecklas för att Brommas seniorer utifrån sina förutsättningar ska kunna vara delaktiga i planeringen av sina hemtjänstinsatser.

Samverkan och partnerskap

Samverkan med näringsliv, fastighetsägare, polisen och akademien med flera sker bland annat genom platssamverkan som ska öka tryggheten på olika prioriterade platser samt inom ramen för Brommas samverkansöverenskommelse med polisen. Äldreomsorgen har en arbetsgrupp som heter ”Tryggare äldre” som genomför olika aktiviteter så som att informera Brommas seniorer om hur de kan undvika att bli utsatta för brott, som exempelvis bedrägerier. En trygg stad är en förutsättning för en äldrevänlig stad.

Social inkludering

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i aktiviteter eller umgås. Arbetet med att utveckla verksamheterna i samarbete med både besökare och civilsamhället ska fortsätta. Bland annat finns en plan för hur förvaltningen tillhandhåller informationsbroschyrer med mera till vårdcentralerna. Den förebyggande verksamheten och beställarenheten ska besöka vårdcentralerna för att informera om vilka aktiviteter stadsdelsförvaltningen erbjuder så att patienter kan hänvisas vidare till våra sociala aktiviteter.

Bostäder och stadsmiljö

Äldre informeras på ett tidigt stadium om vilka boendevalternativ som finns. Möjligheten till kvarboende kan också förlängas med hemtjänstinsatser och genom utvecklig och införande av välfärdsteknik. Stadsdelen ska också inta en mer aktiv roll i att föra fram äldreperspektivet i planer och program som går på remiss till stadsdelsnämnden i syfte att driva frågan om äldrevänliga stads- och boendemiljöer i Bromma.

Kommunikation och information

Arbete pågår med att utveckla förvaltningens kommunikation med äldre och övriga målgrupper. Bland annat planeras för att alla som fyller 75 år under året kommer att få ett brev hemskickat med information om det förebyggande och uppsökande arbetet inom Brommas äldreomsorg.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel nöjda omsorgstagare		Fastställs 2024	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	87 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	79 %	79 %	År
 Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,06	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	67 %	67 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.4.1 Äldre i Bromma har en trygg tillvaro med god vård och omsorg

Beskrivning

Äldreomsorgen i Bromma ska kännetecknas av en trygg tillvaro med god vård och omsorg av hög kvalitet. Brommas äldre har en hög livskvalitet genom stora möjligheter att vara delaktiga i utformningen av sin vård och omsorg.

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i aktiviteter eller bara umgås. Arbetet med att utveckla verksamheterna i samarbete med både besökare och civilsamhället ska fortsätta. För att fler seniorer ska få vetskap om vilka aktiviteter som erbjuds ska informationen förbättras ytterligare. Bland annat planeras för att alla som fyller 75 år under året kommer att få ett brev hemskickat med information om det förebyggande och uppsökande arbetet inom Brommas äldreomsorg. Brevet tas fram i samarbete mellan enheten för biståndshandläggning och den förebyggande verksamheten.

Den fixartjänst med digital inriktning som finns för att stötta Brommas seniorer med enklare teknik i hemmet spelar en fortsatt viktig roll när allt mer sker digitalt. Syftet med en fixartjänst med digital inriktning är att underlätta äldres förutsättningar att leva ett självständigt liv och kunna vara delaktiga i samhället. Fixarens tjänster efterfrågas redan av många äldre men målet är att fler ska få kännedom om tjänsten och ta del av den. Äldreomsorgen står inför flera utvecklingsområden gällande både innovation och digitalisering under kommande år. För att möta dessa utmaningar kommer avdelningen under året att utöka med en verksamhetsutvecklare inriktad mot digitalisering.

Under året fortsätter aktiviteter att erbjudas till äldre vid Brommas aktivitetscenter i syfte att höja den digitala mognaden hos målgruppen. Insatserna förväntas även göra att den äldre

känner sig mer bekväm med digital teknik och på så sätt kan ett digitalt utanförskap motverkas. Insatserna kan även kopplas till program för tillgänglighet och delaktighet och fokusområdet rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik.

Äldre med hemtjänstinsatser ska känna trygghet och delaktighet i sitt stöd. Ett steg till att nå dit är att den beviljade tiden utförs enligt ramtid. Förvaltningen har sett att ramtid inte tillämpas fullt ut inom hemtjänsten, oavsett regiform. För att säkerställa att ramtid tillämpas, behöver informations- och utbildningssatsningar i samverkan mellan beställare och utförare fortsätta under året. De dialogmöten som hållits under föregående år kommer att utvärderas och uppföljningsmöten är planerat under planperioden. Bland annat har det framkommit vissa hinder för att tillämpa ramtid. Arbetet fortsätter därför även i år med att se över vilka arbetssätt, hos både beställarenheten och hemtjänsten, som kan utvecklas för att arbeta enligt ramtid fullt ut.

Äldre på vård- och omsorgsboendena ska erbjudas sociala och kulturella aktiviteter. Förvaltningen fortsätter med sociala besök i äldreomsorgen och kulturaktiviteter. Den boende erbjuds också regelbunden social samvaro och daglig utevistelse. Enligt resultaten från 2023 års brukarundersökning var det färre boende i förvaltningens vård- och omsorgsboende som kände sig ensamma jämfört med 2022. Arbetet med sociala aktiviteter på boenden kan ha bidragit till detta. Däremot behöver aktiviteterna utvecklas ytterligare då resultatet visade att många boenden var mindre nöjda med aktiviteterna jämfört med föregående mätning.

En annan viktig del i att skapa trygghet för den äldre är att ha en hög beredskap i händelse av kris eller effekter av klimatförändringarna så som värmeböljor och skyfall. Exempelvis ska planer för att upprätthålla kontinuiteten vid eventuella el- eller vattenbortfall finnas i alla verksamheter. Dessutom finns handlingsplaner inom äldreomsorgens alla verksamheter för att säkra äldres hälsa under längre perioder med höga temperaturer.

Brommas äldreomsorg ska vara likställd och jämlik och den äldre ska känna sig trygg med att omvårdnaden är lika bra oavsett vilket vård- och omsorgsboende eller hemtjänstutförare som ger omvårdnaden. Ett arbete har genomförts med att utveckla avdelning äldreomsorgs kvalitetsledningssystem där gemensamma rutiner har tagits fram för att skapa trygghet för såväl personal som brukare. Arbetet med egenkontroller fortsätter att utvecklas för att säkra följsamhet till rutinerna, till exempel att dokumentation och läkemedelshantering sker på ett säkert sätt. Ett omarbetat och mer lättöverskådligt material för synpunkts- och klagomålsinlämning har tagits fram. Detta för att brukare, närstående och besökare ska veta var och hur synpunkter och klagomål kan lämnas. Men den senaste brukarundersökningens resultat visar att insatsen inte har gett tillräcklig effekt, därför behöver arbetet fortsätta.

För att öka den äldres upplevelse av trygghet, nöjdhet och delaktighet behöver äldreomsorgen arbeta personcentrerat. Det förutsätter att medarbetarna kan möta den äldres olika behov genom till exempel kompetens i demenssjukdomar, psykisk ohälsa och tydlig kommunikation. Ett särskilt utvecklingsområde är kompetens i det svenska språket. Under året har avdelningen gjort en undersökning av hur andra stadsdelar och kommuner arbetar

med att både kartlägga kunskapsnivåer och främja språklig kompetens hos medarbetarna. Utifrån undersökningen utarbetas en metod för att inventera medarbetarnas kunskaper i svenska språket. Inventeringen påbörjas under perioden för att sedan kunna sätta in kompetenshöjande insatser där det finns behov. Verksamheter som är Silviahemscertifierade säkerställer att certifieringen är uppdaterad. Satsningar på utbildning och reflektion kring bemötande av äldre med olika former av demenssjukdomar fortsätter.

Boende på vård- och omsorgsboenden ska få de hälso- och sjukvårdsinsatser som de har rätt till, och vården ska vara patientsäker. Därför behöver den medicinska kompetensen säkerställas och basal medicinsk utrustning ska finnas på boendena. Under året kommer därför utbildning att genomföras i ett särskilt metodrum som är inrättat på ett av stadsdelsförvaltningens boenden. Rummet är inrett för att efterlikna en vårdmiljö i vård- och omsorgsboende. Här ska undersköterskor få träna på vardagssituationer som ofta inträffar på ett särskilt boende. Några exempel är att tillkalla medicinsk personal, bedöma vitalparametrar, samt förbättra kommunikationen mellan och inom olika yrkeskategorier och därigenom öka patientsäkerheten.

Medarbetarna i Brommas äldreomsorg är den viktigaste resursen för att kunna ge en god vård och omsorg av hög kvalitet. Därför ska så många av medarbetarna som möjligt erbjudas heltid, vilket också bidrar till att andelen timavlönade minskar. En minskad användning av timavlönade förväntas öka kontinuiteten och tryggheten för den äldre. Det bidrar också till bättre arbetsvillkor, vilket långsiktigt kan bidra till kompetensförsörjningen inom äldreomsorgens yrkeskategorier. I samverkan med de fackliga parterna har därför avdelning äldreomsorg tagit fram en handlingsplan för att nå målet om heltid som norm och att minska andelen timavlönade. Arbete enligt handlingsplanen fortsätter under verksamhetsåret där fokus framför allt ligger på förbättrad schemaläggning och fortsatt införande av resursteam eller motsvande arbetssätt. Under framtagandet av handlingsplanen visar analysen att flera enheter har en hög omfattning av vakanta pass. Det driver användning av timavlönade och visar samtidigt att det finns ett stort resursbehov som istället skulle kunna täckas av tillsvidareanställda på heltid. Det förutsätter däremot en omfördelning av när vård- och omsorgsinsatser utförs under dagen samt anpassning av scheman därefter. Under perioden kommer chefer samt andra berörda medarbetare därför genomgå utbildning i schemaläggning i syfte att stödja förändringen av schemaläggningen till en heltidsorganisation och minska behovet av timavlönade. Ett annat steg i att öka tryggheten och höja kontinuiteten för den äldre är upprättande av ett så kallade resursteam, en form av vikariepool som möjliggör att samma personal vikarierar vid frånvaro av ordinarie personal. Under 2023 har resursteam eller så kallade ”stjärnturer” där tillsvidareanställda vikarierar på vissa rader införts inom förvaltningens vård- och omsorgsboende. Nyttjandegraden av resurserna behöver däremot förbättras och motsvarande arbetsformer behöver även introduceras i hemtjänsten.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende.	88 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska genomföra och fortsätta utveckla aktiviteter som gör att äldre får kunskap om och blir tryggare i att använda digital teknik	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska genomföra utbildning i simulerad vårdmiljö (metodrum) i syfte att öka medarbetarnas medicinska kompetens	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska genomföra utbildningsinsatser för arbetssättet med ramtid samt kartlägga hinder och möjligheter för att tillämpa arbetssättet fullt ut inom myndighetsutövning och hemtjänst.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska genomföra åtgärderna i den samverkade handlingsplanen för att nå heltid som norm och minska andelen timavlönade	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska påbörja en inventering av medarbetarnas kompetens i svenska språket	2024-01-01	2024-12-31
Äldreomsorgens resursteam (vikariepool) ska utvärderas i samband med T1, T2 och VB.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att brommaborna ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.

Nöjdheten med kulturlivet i stadsdelsområdet har ökat men är fortfarande lågt gällande kultur i form av teater, bio, musik och dans bland vuxna brommabor. I Bromma erbjuds framförallt kultur i form av trädgårdskultur och välskötta parker och naturområden. Under 2023 genomfördes ett kulturprojekt i samverkan mellan stadsmiljöverksamheten och förskolan "När träden får berätta" i Åkeshovs arboretum. Satsningen ska fortsatt lyftas som besöksmål genom kommunikationsinsatser under året.

Barn och unga i Bromma möter ett brett kulturutbud och har möjlighet att prova på eget skapande i förvaltningens fritidsverksamhet. Verksamheten erbjuder kultur- och andra fritidsaktiviteter till barn och unga, oavsett bakgrund, förkunskap eller förmåga. Under skolloven genomförs en mängd aktiviteter i samverkan med kultur- och idrottsföreningar.

För att stärka samverkan med föreningar som bedriver verksamhet för barn och ungdomar ska förvaltningen se över möjligheten att samverka genom idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Genom förskolans utbildning får barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Förskolan ska verka för att ge barn möjlighet att ta del av professionell kultur genom Kulan och genom olika samverkansprojekt, till exempel med biblioteken. Förskolan deltar i det stadsgemensamma arbetet med framtagande och implementering av lekvärdesriktlinjer.

Riktlinjerna ska främja utevistelse och ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla intresset för att vara fysiskt aktiva.

Verksamheter inom LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) samverkar med föreningsliv och andra organisationer för att utveckla kultur- och idrottsaktiviteter för målgruppen.

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i aktiviteter eller umgås. Det förebyggande och uppsökande arbetet fortsätter under planperioden. Äldre som bor på vård- och omsorgsboende erbjuds regelbundet kulturupplevelser och meningsfulla aktiviteter. Enligt de senaste resultaten från brukarundersökningen behöver aktiviteterna däremot utvecklas ytterligare för att uppnå ökad nöjdhet med innehållet.

Föreningsbidrag delas ut en gång om året till lokala föreningar för att bidra till ett levande kultur- och föreningsliv inom stadsdelsområdet. Ett prioriterat område 2024 är verksamheter som erbjuder barn och unga en aktiv fritid där alla kan delta på jämlika villkor. Förvaltningen ska också identifiera och kunna hänvisa föreningslivet till möjliga samlingslokaler.

För att öka möjligheten att utöva och ta del av kultur i stadsdelsområdet ska förvaltningen utreda möjligheten att anlägga en utomhusscen på parkmark.

Parker och naturområden är en stor tillgång för såväl brommabor som besökare. Det är viktigt att brommabor och besökare är nöjda med utformning och skötsel av det gemensamma gröna rummet. Förvaltningen ansvarar för skötsel, underhåll och utveckling av Brommas parker och naturområden. En god stadsmiljö har betydelse för trivsel och livskvalitet. Stadsmiljön ska bidra till allmänhetens hälsa genom att erbjuda rekreativa och sociala mötesplatser som är tillgängliga, trygga och säkra. Det ska finnas möjlighet till spontanaktiviteter för alla åldrar. Fler spontanaktivitetsytor ska tillskapas i inom stadsdelsområdet. Bland annat ska det vinnande förslaget i skolungdomarnas omröstning 2023 genomföras.

Förvaltningen har stor kunskap om naturvård och miljöskydd och har en mycket god lokalkännedom, vilket utgör det främsta planeringsinstrumentet. Planering för parkinvesteringar- och reinvesteringar sker på lång sikt. Utifrån förvaltningens parkförsörjningsplan, som revideras årligen, genomförs investeringar och reinvesteringar i parker och grönytor. För att få in olika perspektiv i arbetet med större investeringar och planerade projekt i parkmiljöer tillvaratas även medborgarförslag och synpunkter från allmänheten samt från rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet. I samband med parkupprustningar tas hänsyn till behov av mötesplatser såsom grillplatser och parksoffor.

För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga arbetar förvaltningen löpande med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder samt att genomföra tillgänglighetsåtgärder i naturreservaten. Vid nya anläggningar i utemiljön beaktas tillgängligheten tidigt i planeringsprocessen. Planering av insatser sker också utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	87 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	56 %	56 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	80 %	76 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	77 %	77 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	68 %	66 %	År

Nämndmål: 1.5.1 Brommaborna har tillgång till kultur, idrotts- och föreningsliv

Beskrivning

Nöjdheten med kulturlivet i stadsdelsområdet har ökat men är fortfarande lågt gällande kultur i form av teater, bio, musik och dans bland vuxna brommabor. I Bromma erbjuds framförallt kultur i form av trädgårdskultur och välskötta parker och naturområden. Under 2023 genomfördes ett kulturprojekt i samverkan mellan stadsmiljöverksamheten och förskolan "När träden får berätta" i Åkeshovs arboretum. Satsningen ska fortsatt lyftas som besöksmål genom kommunikationsinsatser under året.

Barn och unga i Bromma möter ett brett kulturutbud och har möjlighet att prova på eget skapande i förvaltningens fritidsverksamhet. Verksamheten erbjuder kultur- och andra fritidsaktiviteter till barn och unga, oavsett bakgrund, förkunskap eller förmåga. Under skolloven genomförs en mängd aktiviteter i samverkan med kultur- och idrottsföreningar.

För att stärka samverkan med föreningar som bedriver verksamhet för barn och ungdomar ska förvaltningen se över möjligheten att samverka genom idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Genom förskolans utbildning får barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Förskolan ska verka för att ge barn möjlighet att ta del av professionell kultur genom Kulan och genom olika samverkansprojekt som till exempel med biblioteken. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. Förskolan deltar i det stadsgemensamma arbetet med framtagande och implementering av lekvärdesriktlinjer vilket ska främja utevistelse och barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva.

Verksamheter inom LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) samverkar med föreningsliv och andra organisationer för att utveckla kultur- och idrottsaktiviteter för målgruppen.

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i aktiviteter eller umgås. Några exempel på aktiviteter som erbjuds är yoga, lättgymna, balansträning, träning i gym och boule. Det förebyggande och uppsökande arbetet fortsätter under planperioden.

Äldre som bor på vård- och omsorgsboende erbjuds regelbundet kulturupplevelser och meningsfulla aktiviteter. Enligt de senaste resultaten från brukarundersökningen behöver aktiviteterna däremot utvecklas ytterligare för att uppnå ökad nöjdhet med innehållet.

Föreningsbidrag delas ut en gång om året till lokala föreningar för att bidra till ett levande kultur- och föreningsliv inom stadsdelsområdet. Ett prioriterat område 2024 är verksamheter som erbjuder barn och unga en aktiv fritid där alla kan delta på jämlika villkor. Förvaltningen ska också identifiera och kunna hänvisa föreningslivet till möjliga samlingslokaler.

För att öka möjligheten att utöva och ta del av kultur i stadsdelsområdet ska förvaltningen utreda möjligheten att anlägga en utomhusscen på parkmark.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska identifiera och kunna hänvisa föreningslivet till möjliga samlingslokaler inom stadsdelsområdet	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska se över möjligheten att samverka med föreningar som bedriver verksamhet för barn och ungdomar genom IOP (Idéburet offentligt partnerskap)	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska utreda möjligheten att anlägga en utomhusscen på parkmark	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.5.2 Brommaborna har tillgång till välskötta parker och grönområden som är tillgängliga och erbjuder aktiviteter

Beskrivning

I Bromma finns vackra promenadstråk, parker, badplatser, motionsspår och naturreservat. Parker och naturområden är en stor tillgång för såväl brommabor som besökare. Det är viktigt att brommabor och besökare är nöjda med utformning och skötsel av det gemensamma gröna rummet.

Förvaltningen ansvarar för skötsel, underhåll och utveckling av Brommas parker och naturområden. En god stadsmiljö har betydelse för trivsel och livskvalitet. Stadsmiljön ska bidra till allmänhetens hälsa genom att erbjuda rekreativa och sociala mötesplatser som är tillgängliga, trygga och säkra. Det ska finnas möjlighet till spontanaktiviteter för alla åldrar. Fler spontanaktivitetsytor ska tillskapas i inom stadsdelsområdet. Bland annat ska det vinnande förslaget i skolungdomarnas omröstning 2023 genomföras.

Förvaltningen har stor kunskap om naturvård och miljöskydd och har en mycket god lokalkännedom, vilket utgör det främsta planeringsinstrumentet. Planering för parkinvesteringar- och reinvesteringar sker på lång sikt. Utifrån förvaltningens parkförsörjningsplan, som revideras årligen, genomförs investeringar och reinvesteringar i parker och grönytor. För att få in olika perspektiv i arbetet med större investeringar och planerade projekt i parkmiljöer tillvaratas även medborgarförslag och synpunkter från allmänheten samt från rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet. I samband med parkupprustningar tas hänsyn till behov av mötesplatser såsom grillplatser och parksoffor.

För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga arbetar förvaltningen löpande med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder samt att genomföra tillgänglighetsåtgärder i naturreservaten. Vid nya anläggningar i utemiljön beaktas tillgängligheten tidigt i planeringsprocessen. Planering av insatser sker också utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Andel brommabor som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska inom ramen för parkinvesteringar utveckla samverkan med ideella föreningar för personer med funktionsnedsättning för att stärka tillgänglighetsperspektivet	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska tillskapa fler spontanaktivitetsytor.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning* genom att nämndes årsmål för KF:s indikatorer uppfylls genom att

- brommaborna vistas i en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö
- brommaborna har tillgång till parker och grönområden som klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till biologisk mångfald
- gång- och cykelbanor på parkmark är framkomliga och trafiksäkra
- Brommas verksamheter har effektiva och hållbara transporter.
- brommabornas hälsa främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Verksamheterna bidrar till en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö genom ett medvetet arbete för att minska verksamhetens klimatpåverkan. Klimatförbättrande åtgärder sker till exempel genom investeringar och beteendeförändringar. Skadliga material och plaster ska fasas ut. När möbler och andra inventarier behöver införskaffas används i första hand Stocket. Stocket används också för att annonsera ut möbler och inventarier som inte längre behövs.

Arbetet med att genomföra åtgärder för att minska elförbrukningen fortsätter. I dialog med fastighetsägare utreds behovet av att byta ut gamla vitvaror och belysning.

Förvaltningen ska föra dialog med stadens fastighetsbolag om möjligheten att installera solceller på fastigheter där det kan lämpa sig samt utreda möjligheten att installera solceller vid förvaltningens plaskdammar.

Förvaltningen vidareutvecklar och stärker de ekologiska värdena i stadsdelsområdets parker, naturområden och naturreservat utifrån stadens handlingsplan för biologisk mångfald. Förstärkning sker av kärnområden och livsmiljöer för prioriterade arter så att spridningsfunktioner för lokala spridningssamband fungerar. För att lindra konsekvenser av klimatförändringar planteras träd, död ved sparas till faunadepåer, upprustade parker klimatanpassas och material återanvänds.

Medvetenheten och kunskapen om klimatpåverkan från livsmedel ska höjas inom förvaltningens verksamheter och andelen ekologiska inköp av livsmedel ska öka.

För att minska utsläppen från transporter använder verksamheterna främst klimatsmarta transportsätt så som cyklar, elcyklar, elbilar och kollektiva färdmedel i det dagliga arbetet. Möjligheterna att gå och cykla i stadsdelsområdet ska vara goda. Det ska vara enkelt att ta sig fram till kollektiva färdmedel, oavsett funktionsförmåga. Eftersom flera aktörer ansvarar för olika delar av stadsdelsområdets gång- och cykelvägnät samverkar förvaltningen med trafikkontoret och andra berörda aktörer för att framkomligheten för gående och cyklister ska vara hög.

Förvaltningens verksamheter ska erbjuda en hälsosam miljö fri från skadliga kemikalier. Användningen och exponeringen av skadliga kemikalier ska fortsatt minska. Kunskapen ska öka hos förvaltningens medarbetare om hur man gör miljövänliga val och inköp.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att utsläppen och den negativa klimatpåverkan ska minska.

Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö. Arbetet utgår från den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar målen i Stockholms stads miljöprogram. Miljöhandlingsplanen ska uppdateras löpande och arbetet ska redovisas årligen. Förvaltningen genomför kartläggningar av hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Därefter får verksamheterna stöd i genomförandet av åtgärder.

Klimatförbättrande åtgärder sker till exempel genom investeringar och beteendeförändringar. Skadliga material och plaster ska fasas ut, framförallt i verksamheter där barn och unga vistas. Genom uppföljning i verktyget Hantera Livs och underlag från inköpssystemet ska förvaltningen få ner sin klimatpåverkan från livsmedel.

Verksamheterna arbetar med att förebygga avfall, bland annat genom minskad användning av engångsprodukter och utfasning av plastprodukter med skadliga kemikalier. Verksamheterna återanvänder, sorterar och återvinner avfall. Förvaltningen bidrar till produktionen av biokol genom att leverera växtmaterial efter till exempel röjningar. Vid upprustning av utemiljöer återanvänds material. När möbler och andra inventarier behöver införskaffas används i första hand Stocket. Stocket används också för att annonsera ut möbler och inventarier som inte längre behövs.

Arbetet med att genomföra åtgärder för minska elförbrukningen fortsätter. I dialog med fastighetsägare utreds behovet av att byta ut gamla vitvaror och belysning.

Förvaltningen ska föra dialog med stadens fastighetsbolag om möjligheten att installera solceller på fastigheter där det kan lämpa sig samt utreda möjligheten att installera solceller vid förvaltningens plaskdammar.

I samband med nybyggnationer ska förvaltningen verka för etablering av laddinfrastruktur för elbilar/laddhybrider.

Förvaltningen ska se över om det är möjligt att bygga en förskola i trä utan att det blir kostnadsdrivande.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	År
 Köpt energi i stadens organisation	2,6 GWh	1 735 GWh	År

Nämndmål: 2.1.1 Brommaborna vistas i en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö. Arbetet utgår från den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar målen i Stockholms stads miljöprogram. Miljöhandlingsplanen ska uppdateras löpande och arbetet ska redovisas årligen. Förvaltningen genomför kartläggningar av hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Därefter får verksamheterna stöd i genomförandet av åtgärder. Klimatförbättrande åtgärder sker till exempel genom investeringar och beteendeförändringar. Skadliga material och plaster ska fasas ut, framförallt i verksamheter där barn och unga vistas. Genom uppföljning i verktyget Hantera Livs och underlag från inköpssystemet ska förvaltningen få ner sin klimatpåverkan från livsmedel.

Verksamheterna arbetar med att förebygga avfall, bland annat genom minskad användning av engångsprodukter och utfasning av plastprodukter med skadliga kemikalier. . Verksamheterna

återanvänder, sorterar och återvinner avfall. Förvaltningen bidrar till produktionen av biokol genom att leverera växtmaterial efter till exempel röjningar. Vid upprustning av utemiljöer återanvänds material. När möbler och andra inventarier behöver införskaffas används i första hand Stocket. Stocket används också för att annonsera ut möbler och inventarier som inte längre behövs.

Arbetet med att genomföra åtgärder för att minska elförbrukningen fortsätter. I dialog med fastighetsägare utreds behovet av att byta ut gamla vitvaror och belysning.

Förvaltningen ska föra dialog med stadens fastighetsbolag om möjligheten att installera solceller på fastigheter där det kan lämpa sig samt utreda möjligheten att installera solceller vid förvaltningens plaskdammar.

I samband med nybyggnationer ska förvaltningen verka för etablering av laddinfrastruktur för elbilar/laddhybrider.

Förvaltningen ska se över om det är möjligt att bygga en förskola i trä utan att det blir kostnadsdrivande.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel verksamheter som serverar måltider som mäter sitt matsvinn minst två gånger per år	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla verksamheter ska arbeta för att finna arbetssätt och aktiviteter som inspirerar eller bidrar med ny kunskap på miljöområdet till medarbetare/organisationen. I tertialrapport 2 redovisas genomförda och planerade insatser som ligger till grund för utmärkelsen "Årets miljöinsats i Bromma"	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska undersöka möjligheten att vid nya hyresavtal använda en grön bilaga för kravställande av miljöaspekter i lokaler	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska utreda möjligheten att erbjuda vårdnadshavare och medarbetare inom förskolan att köpa matlådor till självkostnadspris för att minska matsvinnet	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska utreda möjligheten att installera solceller vid förvaltningens plaskdammar och söka investeringsmedel för ändamålet	2024-01-01	2024-12-31
Varje förskoleområde inom förvaltningen ska använda gemensam matsedel som är anpassad till stadens mål	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter genomför insatser som ökar den biologiska mångfalden.

Förvaltningen ska vidareutveckla och stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdets parker, naturområden och naturreservat utifrån stadens handlingsplan för biologisk mångfald. Förstärkning sker av kärnområden och livsmiljöer för prioriterade arter så att spridningsfunktioner för lokala spridningssamband fungerar. Ekologiskt kritiska områden och svaga länkar identifieras så att lämpliga förstärkningsåtgärder kan planeras. Särskilt fokus är på

- åtgärder som gynnar grova träd, sammanhängande skog och död ved – särskilt för arter knutna till ekmiljöer och äldre barrskog,
- åtgärder som minskar trafikens barriäreffekter och förstärker livsmiljön för groddjur och andra våtmarksarter,
- åtgärder som ökar artmångfalden i gräsmarker och planteringar – särskilt för pollinatörer,
- åtgärder som förstärker stränder som livsmiljöer och spridningsvägar

För att gynna fågellivet och den biologiska mångfalden ska bärbuskar och fruktträd prioriteras i allmänna parker. Det finns idag gott om gröna korridorer, fruktträd och bärbuskar, inte minst i Brommas 16 koloniområden. Förvaltningen arbetar också aktivt med brukarskötselavtal där samarbete sker med brommabor, bostadsrättsföreningar och stadsodlingsföreningar om specifika ytor.

För att lindra konsekvenser av klimatförändringar planteras träd, död ved sparas till faunadepåer, upprustade parker klimatanpassas och material återanvänds. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i arbetet med stadsdelsvisa åtgärdsprogram (SÅP) som innehåller platsspecifika åtgärdsförslag för Bromma. Samverkan sker också genom de lokala åtgärdsplanerna (LÅP) för Judarn, Kyrksjön, Råcksta träsk, Ulvsundasjön och Bällstaån.

Medvetenheten och kunskapen om klimatpåverkan från livsmedel ska höjas inom förvaltningens verksamheter. Det har varit en stor utmaning för verksamheterna att nå stadens mål om andel ekologiska inköp av måltider och livsmedel. Arbetet ska nu stärkas genom att förvaltningen säkerställer att stadens matstrategi är implementerad fullt ut i alla verksamheter som serverar mat.

Förvaltningen ska utreda möjligheten att bedriva catering i egen regi för de kommunala förskolorna som saknar eget kök. Detta förväntas öka andelen ekologiska inköp eftersom verksamheten då kommer att ha egen rådighet över inköpen. Förvaltningen behöver också analysera vilka hinder och möjligheter som verksamheterna upplever för att kunna sätta in rätt åtgärder för att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.2.1 Brommaborna har tillgång till parker och grönområden som klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till biologisk mångfald

Beskrivning

Förvaltningen ska vidareutveckla och stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdets parker, naturområden och naturreservat utifrån stadens handlingsplan för biologisk mångfald. Åtgärder för biologisk mångfald genomförs utifrån handlingsplanen. Förstärkning sker av kärnområden och livsmiljöer för prioriterade arter så att spridningsfunktioner för lokala spridningssamband fungerar. Ekologiskt kritiska områden och svaga länkar identifieras så att lämpliga förstärkningsåtgärder kan planeras.

Särskilt fokus är på

- åtgärder som gynnar grova träd, sammanhängande skog och död ved – särskilt för arter knutna till ekmiljöer och äldre barrskog,
- åtgärder som minskar trafikens barriäreffekter och förstärker livsmiljön för groddjur och andra våtmarksarter,
- åtgärder som ökar artmångfalden i gräsmarker och planteringar – särskilt för pollinatörer,
- åtgärder som förstärker stränder som livsmiljöer och spridningsvägar

För att gynna fågellivet och den biologiska mångfalden ska bärbuskar och fruktträd prioriteras i allmänna parker. Det finns idag gott om gröna korridorer, fruktträd och bärbuskar, inte minst i Brommas 16 koloniområden. Förvaltningen arbetar också aktivt med brukarskötselavtal där samarbete sker med brommabor, bostadsrättsföreningar och stadsodlingsföreningar om specifika ytor.

För att lindra konsekvenser av klimatförändringar planteras träd, död ved sparas till faunadepåer, upprustade parker klimatanpassas och material återanvänds. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i arbetet med stadsdelsvisa åtgärdsprogram (SÅP) som innehåller platsspecifika åtgärdsförslag för Bromma. Samverkan sker också genom de lokala åtgärdsplanerna (LÅP) för Judarn, Kyrksjön, Räcksta träsk, Ulvsundasjön och Bällstaån.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Antal nya träd som förvaltningen planterar	30		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska utreda förutsättningarna för parkskötsel i egen regi	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.2.2 Förvaltningens verksamheter serverar mat som gynnar biologisk mångfald

Beskrivning

Förvaltningen ska öka andelen inköpta ekologiska måltider och livsmedel. Det har varit en stor utmaning för verksamheterna att nå stadens mål att 70 procent i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel ska vara ekologiska. Arbetet ska nu stärkas genom att förvaltningen säkerställer att stadens matstrategi är implementerad fullt ut i alla verksamheter som serverar mat. Medvetenheten och kunskapen om klimatpåverkan från livsmedel behöver höjas inom förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen ska utreda möjligheten att bedriva catering i egen regi för de kommunala förskolorna som saknar eget kök. Detta förväntas öka andelen ekologiska inköp eftersom verksamheten då kommer att ha egen rådighet över inköpen. Förvaltningen behöver också analysera vilka hinder och möjligheter som verksamheterna upplever för att kunna sätta in rätt åtgärder för att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska utreda möjligheten att bedriva catering i egen regi för kommunala förskolor som saknar tillagningskök. Tillagningskök i egen regi förväntas ge högre kvalitet, ökad andel ekologiska inköp och stordriftsfördelar.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningens verksamheter ska analysera hinder och möjligheter för att öka andelen ekologiska livsmedel	2024-01-01	2024-12-31
Stadens måltidsstrategi ska implementeras i alla verksamheter som serverar mat	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att framkomligheten i stadsdelsområdet ska öka och utsläppen ska minska.

Möjligheterna att gå och cykla i stadsdelsområdet ska vara goda. Det ska vara enkelt att ta sig fram till kollektiva färdmedel, oavsett funktionsförmåga.

Eftersom flera aktörer ansvarar för olika delar av stadsdelsområdets gång- och cykelvägnät samverkar förvaltningen med trafikkontoret och andra berörda aktörer för att framkomligheten för gående och cyklister ska vara hög.

Förvaltningen arbetar för att skapa goda förutsättningar för hållbara tjänsteresor och transporter.

Förvaltningens verksamheter använder klimatsmarta transportsätt så som cyklar, elcyklar, elbilar och kollektiva färdmedel i det dagliga arbetet. Resor med flyg ska undvikas helt. Längre resor sker i första hand med tåg. Många möten genomförs även fortsättningsvis digitalt, vilket minskar resandet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.3.1 Gång- och cykelbanor på parkmark i Bromma är framkomliga och trafiksäkra

Beskrivning

Möjligheterna att gå och cykla i stadsdelsområdet ska vara goda. Det ska vara enkelt att ta sig fram till kollektiva färdmedel, oavsett funktionsförmåga. Eftersom flera aktörer ansvarar för olika delar av stadsdelsområdets gång- och cykelvägnät samverkar förvaltningen med trafikkontoret och andra berörda aktörer för att framkomligheten för gående och cyklister ska vara hög.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska genomföra tillgänglighetsåtgärder längs Brommas strandpromenader förutsatt att särskilda medel beviljas för ändamålet	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.3.2 Brommas verksamheter har effektiva och hållbara transporter.

Beskrivning

Förvaltningen arbetar för att skapa goda förutsättningar för hållbara tjänsteresor och transporter. Förvaltningens verksamheter använder klimatsmarta transportsätt så som cyklar, elcyklar, elbilar och kollektiva färdmedel i det dagliga arbetet. Resor med flyg ska undvikas helt. Längre resor sker i första hand med tåg. Många möten genomförs även fortsättningsvis digitalt, vilket minskar resandet.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställd indikator

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel fordon i förvaltningens fordonsflootta som är eldrivna	80 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att brommabornas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.

Förvaltningens verksamheter ska erbjuda en hälsosam miljö fri från skadliga kemikalier. Användningen och exponeringen av skadliga kemikalier ska fortsatt minska. Kunskapen ska öka hos förvaltningens medarbetare om hur miljövänliga val och inköp görs. Skadliga produkter ska ersättas med mer miljövänliga produkter. Kemikaliehanteringssystemet Chemsoft används för att kartlägga, riskbedöma och byta ut kemikalier som används i verksamheterna.

I verksamheter som serverar mat ska kraven vara höga på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning. För att säkerställa detta ska bland annat kompetensen hos förvaltningens kökspersonal öka genom utbildningsåtgärder.

Avfallsmängderna ska minska genom återbruk och genom att användningen av plast- och engångsartiklar minimeras.

Samarbete med entreprenörer för utveckling av ett hållbart samhälle sker bland annat genom klassificeringssystemet Byggvarubedömningen (BVB). Byggvarubedömning görs av material som används vid ny- om- och tillbyggnationer. BVB innebär att byggrelaterade produkter bedöms utifrån kemiskt innehåll samt miljöpåverkan under livscykel. Bedömningen görs för att främja produktutveckling mot en giftfri och god miljö samt för att säkerställa hållbara leverantörskedjor.

Vattenkvaliteten i Ängbybadet östra har vid kontroller visats vara dålig/ej tillfredsställande. Under året ska förvaltningen utreda orsakerna till den bristfälliga vattenkvaliteten i syfte att på sikt kunna förbättra den.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Nämndmål: 2.4.1 Brommabornas hälsa främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter ska erbjuda en hälsosam miljö fri från skadliga kemikalier. Användningen och exponeringen av skadliga kemikalier ska fortsatt minska. Kunskapen ska öka hos förvaltningens medarbetare om hur miljövänliga val och inköp görs. Skadliga produkter ska ersättas med mer miljövänliga produkter. Kemikaliehanteringssystemet Chemsoft används för att kartlägga, riskbedöma och byta ut kemikalier som används i verksamheterna.

I verksamheter som serverar mat ska kraven vara höga på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning. För att säkerställa detta ska bland annat kompetensen hos förvaltningens kökspersonal öka genom utbildningssatsningar.

Avfallsmängderna ska minska genom återbruk och genom minskad användning av plast- och engångsartiklar.

Samarbete med entreprenörer för utveckling av ett hållbart samhälle sker bland annat genom klassificeringssystemet Byggvarubedömningen (BVB). Byggvarubedömning görs av material som används vid ny- om- och tillbyggnationer. BVB innebär att byggrelaterade produkter bedöms utifrån kemiskt innehåll samt miljöpåverkan under livscykeln. Bedömningen görs för att främja produktutveckling mot en giftfri och god miljö samt för att säkerställa hållbara leverantörskedjor.

Vattenkvaliteten i Ängbybadet östra har vid kontroller visats vara dålig/ej tillfredsställande. Under året ska förvaltningen utreda orsakerna till den bristfälliga vattenkvaliteten i syfte att på sikt kunna förbättra den.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla verksamheter minimerar inköp och användning av engångsplast	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska utreda den bristfälliga vattenkvaliteten i Ängbybadet östra	2024-01-01	2024-12-31
Inköp av PVC/vinylhandskar ska minska i förvaltningens verksamheter genom alternativa produkter som inte innehåller skadliga kemikalier.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla* genom att nämndens årsmål för KF:s indikatorer kommer uppfyllas genom att

- Brommas ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd
- brommaborna försörjer sig genom eget arbete
- samverkan med företagare är god
- brommaborna har ett tryggt och varaktigt boende
- medarbetare i Bromma ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb med fokus på brommaborna
- Brommas verksamheter har en hög beredskap för oväntade händelser
- informationssäkerhetsarbetet i Bromma är effektivt och ändamålsenligt för brommabornas trygghet
- brommaborna är trygga genom förebyggande insatser
- Bromma är ett öppet, jämställt och demokratiskt stadsdelsområde

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser ska skapa och behålla stabilitet i verksamheten.

Brommaborna får stöd i arbetet mot självförsörjning. Samverkan med olika aktörer är fortsatt prioriterat och vidareutvecklas kontinuerligt. En effektiv användning av insatserna Stockholmsjobb, offentligt skyddad anställning (OSA), praktikplatser och förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser gör att vägen till självförsörjning blir kortare.

Ungdomar i Bromma får möjlighet till arbetslivserfarenhet och ett första steg in på arbetsmarknaden genom meningsfulla feriejobb på sommar-, höst- och vinterlov.

Arbetet inom ramen för stadens näringslivspolicy fortgår med särskilt fokus på samverkan med företagare i Bromma. En god samverkan med det lokala näringslivet kan bidra till fler arbetstillfällen.

Arbetet med att motverka hemlöshet fortsätter. Det förebyggande arbetet och den interna samverkan kring det vräkningsförebyggande arbetet ska stärkas.

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglad av tillit.

För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar ska medarbetare erbjudas tillsvidareanställning på heltid. Antalet timanställda ska minska genom fler heltidstjänster och olika typer av resurspooler.

Förvaltningens krisberedskap och civilförsvarsförmåga ska stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som

utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse av väpnat angrepp eller krig i omvärlden, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

För att motverka organiserad brottslighet och oegentligheter ska arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning stärkas och i högre grad systematiseras. Minst en gång om året följer förvaltningen upp de avtal och leverantörer som är upphandlade för att säkerställa att avtalen följs och att brister uppmärksammas.

Information ska skyddas genom ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Kompetensen om informationssäkerhet ska höjas inom hela förvaltningen.

Tryggheten i Bromma ska öka genom förebyggande insatser. Samverkan för ett tryggt och säkert stadsdelsområde sker bland annat genom den lokala samverkansöverenskommelsen som förvaltningen har tillsammans med lokalpolisområdet, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret. Utifrån lägesbilder och medborgardialoger genomförs olika trygghetsinsatser i stadsmiljön.

Platssamverkan vid Brommaplan och Blackeberg fortsätter och innebär att tillsammans arbeta praktiskt och strategiskt med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder i avgränsade områden inom stadsdelsområdet.

En ren och välskött stadsmiljö bidrar till en ökad känsla av trygghet. Förvaltningen fortsätter arbetet med slyröjning, förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger. Olika typer av spontanaktivitetsytor ska fortsatt anläggas på parkmark och upprustas i områden som idag upplevs som otrygga, för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten.

Arbetet med genomförandet av Agenda 2030 fortsätter. Samverkan internt mellan olika verksamhetsområden och externt med olika aktörer ska fortsätta att stärkas. Brommaborna ska mötas av öppna, jämställda och demokratiska verksamheter. Ett jämställdhetsperspektiv och ett barnrättsperspektiv ska finnas med i både beslut och genomförande. Oavsett om det handlar om verksamhet för barn, vuxna eller äldre ska alla bemötas jämlikt och jämställt. Varje barn ska få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Kunskapen om hbtqi-personers rättigheter och nationella minoriteters rättigheter ska fortsatt öka inom alla verksamhetsområden.

Dialogen med brommaborna ska stärkas inom stadsmiljöområdet för att öka delaktighet och inflytande samt för att tillvarata brommabornas lokalkännedom. Arbetet med medborgarbudget ska fortsätta, bland annat inom ramen för stadsmiljöarbetet. Barn och ungdomars demokratiska inflytande ska öka i Bromma genom att någon form av ungdomsråd/ungdomskommitté etableras.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att Brommas ekonomi ska vara stark, hållbar och lägga

grunden för en jämlik välfärd.

Driftbudgeten för Brommas stadsdelsnämnd är 1 871,7 miljoner kronor. Investeringsbudgeten är 26,0 miljoner kronor. Utgångspunkten för fördelningen av budgeten har varit att följa kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och att utifrån givna budgetramar uppnå högsta möjliga kvalitet i verksamheten.

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. Detta är en förutsättning för ekonomisk hållbarhet och en nämndbudget i balans samt för att KF:s inriktningsmål ska uppfyllas. Genom att använda tilldelade medel på ett resurseffektivt sätt säkerställs att en hög servicenivå till brukarna uppnås. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter. Vid prognostiserade underskott ska handlingsplaner upprättas och följas. Åtgärderna i handlingsplanerna stäms av månatligen i samband med budgetuppföljningen.

Förvaltningen ska inventera behov och säkra rätt beslutsunderlag för att optimera användningen av förvaltningens lokaler. Nyinvesteringar i lokaler ska undvikas. Vid behov av nya lokaler ska förvaltningen primärt hyra lokal i fastighet som staden äger.

Att använda tilldelade resurser på ett bra och effektivt sätt är ett av förvaltningens identifierade fokusområden 2024. För de identifierade fokusområdena ska förvaltningens avdelningar tillsammans göra en förflyttning. För att lyckas med detta krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar och bolag samt med näringsliv och civilsamhälle utvecklas. Förvaltningen ska skapa en struktur som främjar innovationsarbetet i organisationen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och berörda stadsdelsnämnder utreda ersättningen till stadens kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorg	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.1.1 Brommas ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Beskrivning

Driftbudgeten för Brommas stadsdelsnämnd är 1 871,7 miljoner kronor. Investeringsbudgeten är 26,0 miljoner kronor. Utgångspunkten för fördelningen av budgeten har varit att följa kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och att utifrån givna budgetramar uppnå högsta

möjliga kvalitet i verksamheten.

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. Detta är en förutsättning för ekonomisk hållbarhet och en nämndbudget i balans samt för att KF:s inriktningsmål ska uppfyllas. Genom att använda tilldelade medel på ett resurseffektivt sätt säkerställs att en hög servicenivå till brukarna uppnås. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter. Vid prognostiserade underskott ska handlingsplaner upprättas och följas. Åtgärderna i handlingsplanerna stäms av månatligen i samband med budgetuppföljningen.

Förvaltningen ska inventera behov och säkra rätt beslutsunderlag för att optimera användningen av förvaltningens lokaler. Nyinvesteringar i lokaler ska undvikas. Vid behov av nya lokaler ska förvaltningen primärt hyra lokal i fastighet som staden äger.

Att använda tilldelade resurser på ett bra och effektivt sätt är ett av förvaltningens identifierade fokusområden 2024. För de identifierade fokusområdena ska förvaltningens avdelningar tillsammans göra en förflyttning. För att lyckas med detta krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar och bolag samt med näringsliv och civilsamhälle utvecklas. Förvaltningen ska skapa en struktur som främjar innovationsarbetet i organisationen.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Prognostiserar en budget i balans	Ja		Månad

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska skapa en struktur som främjar innovationsarbetet i organisationen.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningens innovationsförmåga ska stärkas och utvecklas.	2024-01-01	2024-12-31
Under året ska alla enheter/områden ta fram och testa nya arbetssätt med målet att använda resurser på ett mer effektivt och bra sätt. Enhetens/områdets innovationsprocess och resultat ska beskrivas i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Eventuella misslyckanden ska också beskrivas tillsammans med vad enheten/området lärde sig av misslyckandet	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att

nämndens verksamheter arbetar för att alla i Bromma ska ges möjlighet till ett eget jobb.

Arbetet med att ge likställigt stöd till brommabor för att uppnå egen försörjning fortgår, med fokus på framförallt kvinnors etablering på arbetsmarknaden. Samverkan är en nyckelfaktor i arbetet mot självförsörjning. Arbetet med befintliga samverkansformer är fortsatt prioriterat och vidareutvecklas kontinuerligt, framförallt för grupper som står långt från arbetsmarknaden. Samverkan sker bland annat med arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen samt genom samverkansformen Finansiellt samordningsförbund inom rehabiliteringsområdet (FINSAM) mellan staden, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Stockholm. Förvaltningen fortsätter samarbetet med en förtroendeläkare som ett led i arbetet. En effektiv användning av insatserna Stockholmsjobb, offentligt skyddad anställning (OSA), praktikplatser och förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser gör att vägen till självförsörjning blir kortare. Förvaltningen tillhandahåller platser för Stockholmsjobb.

För personer med funktionsnedsättning ska Brommas dagliga verksamhet utvecklas för att fler ska erbjudas arbetslivsinriktade insatser och få möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. I enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet ska personer med funktionsnedsättning kunna delta på arbetsmarknaden, i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor som andra och kunna försörja sig själva. Förvaltningen ska arbeta för att fler praktikplatser erbjuds till personer med funktionsnedsättning. För de personer som inte har möjlighet till ett arbete ska behoven av en meningsfull och utvecklande vardag säkerställas genom en individanpassad sysselsättning eller daglig verksamhet.

Inom ramen för de upphandlingar som genomförs ska sociala krav ställas på de företag som blir upphandlade för att tillgängliggöra arbetsplatser.

Ungdomar i Bromma får möjlighet till arbetslivserfarenhet och ett första steg in på arbetsmarknaden genom meningsfulla feriejobb på sommar-, höst- och vinterlov. Genom regional samverkan mellan feriehandläggare i stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Järva och Bromma, utökas möjligheten till feriearbeten i ett större geografiskt område.

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör en viktig rekryteringsgrund.

Arbetet inom ramen för stadens näringslivspolicy fortgår med särskilt fokus på samverkan med företagare i Bromma. En god samverkan med det lokala näringslivet kan bidra till fler arbetstillfällen. Fler personer får möjlighet att försörja sig genom eget arbete. Genom samverkan i olika former, till exempel platssamverkan, skapas kontaktytor både mellan olika företag och mellan företag och förvaltning. En god samverkan med det lokala näringslivet är betydelsefullt i arbetet med trygghetsfrågor och leder samtidigt till kontakter som möjliggör för fler praktikplatser för grupper som står långt från arbetsmarknaden. För att stärka samarbetet och tydliggöra kontaktvägar för företagen kring olika frågor fortsätter arbetet med att utveckla kommunikation riktad till företagare.

Näringslivet i Bromma har en hög branschbredd och bidrar till utveckling av stadens verksamhet bland annat som leverantör och utförare av kommunal kärnverksamhet som, förskola, skola, verksamhet för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg. En

vanlig kontakt med företag i staden sker vid tillsyn av privata avtalsleverantörer inom äldreomsorg och verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen genomför också dialoger med företag inom stadsdelsområdet som bedriver hemtjänst, förskola och friskola.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,8 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,5 %	1,0 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	475 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	15 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	80 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	455 st	11 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.2.1 Brommaborna försörjer sig genom eget arbete

Beskrivning

Arbetet med att ge likställigt stöd till brommabor för att uppnå egen försörjning fortgår, med fokus på framförallt kvinnors etablering på arbetsmarknaden. Samverkan är en nyckelfaktor i arbetet mot självförsörjning. Arbetet med befintliga samverkansformer är fortsatt prioriterat och vidareutvecklas kontinuerligt, framförallt för grupper som står långt från arbetsmarknaden. Samverkan sker bland annat med arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen samt genom samverkansformen Finansiellt samordningsförbund inom

rehabiliteringsområdet (FINSAM) mellan staden, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Stockholm. Förvaltningen fortsätter samarbetet med en förtroendeläkare som ett led i arbetet. En effektiv användning av insatserna Stockholmsjobb, offentligt skyddad anställning (OSA), praktikplatser och förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser gör att vägen till självförsörjning blir kortare. Förvaltningen ska tillhandahålla platser till Stockholmsjobb.

För personer med funktionsnedsättning ska Brommas dagliga verksamhet utvecklas för att fler ska erbjudas arbetslivsinriktade insatser och få möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. I enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet ska personer med funktionsnedsättning kunna delta på arbetsmarknaden, i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor som andra och kunna försörja sig själva. Förvaltningen ska arbeta för att fler praktikplatser kan erbjudas för personer med funktionsnedsättning som möjliggör för fler att ta ett steg närmare arbetsmarknaden. Genom individuella mål och uppföljningar följer förvaltningens beställare upp att personer med funktionsnedsättning ges möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. För de personer som inte har möjlighet till ett arbete ska behoven av en meningsfull och utvecklande vardag säkerställas genom en individanpassad sysselsättning eller daglig verksamhet.

Ungdomar i Bromma får möjlighet till arbetslivserfarenhet och ett första steg in på arbetsmarknaden genom meningsfulla feriejobb på sommar-, höst- och vinterlov. Genom regional samverkan mellan feriehandläggare i stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Järva och Bromma, utökas möjligheten till feriearbeten i ett större geografiskt område.

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör en viktig rekryteringsgrund.

Inom ramen för de upphandlingar som genomförs ska sociala krav ställas på de företag som blir upphandlade för att tillgängliggöra arbetsplatser.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Antal personer med funktionsnedsättning med insatsen daglig verksamhet (LSS) eller sysselsättning (SoL) som tagit ett steg närmare ordinarie arbetsmarknad.	8		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska utreda förutsättningarna för att kunna erbjuda fler praktikplatser för personer med funktionsnedsättning inom förvaltningens verksamheter.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.2.2 I Bromma är samverkan med företagare god

Beskrivning

Arbetet inom ramen för stadens näringslivspolicy fortgår med särskilt fokus på samverkan med företagare i Bromma. En god samverkan med det lokala näringslivet kan bidra till fler arbetstillfällen. Fler personer får möjlighet att försörja sig genom eget arbete. Genom samverkan i olika former, till exempel platssamverkan, skapas kontaktytor både mellan olika företag och mellan företag och förvaltning. En god samverkan med det lokala näringslivet är betydelsefullt i arbetet med trygghetsfrågor och leder samtidigt till kontakter som möjliggör för fler praktikplatser för grupper som står långt från arbetsmarknaden. För att stärka samarbetet och tydliggöra kontaktvägar för företagen kring olika frågor fortsätter arbetet med att utveckla kommunikation riktad till företagare.

Näringslivet i Bromma har en hög branschbredd och bidrar till utveckling av stadens verksamhet bland annat som leverantör och utförare av kommunal kärnverksamhet som, förskola, skola, verksamhet för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg. En vanlig kontakt med företag i staden sker vid tillsyn av privata avtalsleverantörer inom äldreomsorg och verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen genomför också dialoger med företag inom stadsdelsområdet som bedriver hemtjänst, förskola och friskola.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Antal tillfällen då samverkan/dialog mellan stadsdelsförvaltningen och näringsliv ägt rum, till exempel inom ramen för platssamverkan, företagsevenemang eller möten med den lokala företagarföreningen	10		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska stärka samverkan med näringslivet vid Brommaplan genom samverkansmöten med fokus på trygghet/trygghetsskapande åtgärder	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att brommaborna ska ha ett tryggt och varaktigt boende.

Arbetet med att motverka hemlöshet fortsätter och utgår från stadens hemlöshetsprogram. För att undvika att personer hamnar i hemlöshet stärks det förebyggande arbetet där långsiktiga alternativ till placeringar på akutboenden prioriteras och trösklarna för att få en fast bostad sänks. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en särskilt prioriterad målgrupp där

barnens behov uppmärksammas utifrån deras särskilt utsatta situation. Ett viktigt arbete i detta är att stärka den interna samverkan inom förvaltningen kring det vräkningsförebyggande arbetet. Socialtjänsten och äldreomsorgen ska utveckla sin samverkan för att förebygga och motverka hemlöshet bland äldre i Bromma. Medborgarkontorets verksamhet ska utvecklas för att nå fler brommabor i behov av bland annat bostadsvägledning.

Brommabor som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får stöd för att komma vidare till ett eget boende. Socialtjänsten arbetar för att minska antalet akuta boendelösningar samt öka antal bostadskontrakt enligt modellen "Bostad först".

I Bromma ska personer med funktionsnedsättning som har behov av bostad med särskild service inte behöva vänta på att få insatsen verkställd. I de fall insatsen av någon orsak inte kan verkställas omedelbart ska kompensatoriska insatser erbjudas. Ingen ska tacka nej till en grupp- eller servicebostad på grund av att de inte har råd med den. Tydlig information ges till brommabor som beviljas bostad med särskild service om de statliga och kommunala ekonomiska bidrag som den enskilde kan ansöka om.

Äldre informeras i ett tidigt stadium om vilka boendalternativ som finns och om det egna ansvaret att se över sin boendesituation så att den passar och är tillgänglig. Många äldre vill kunna bo kvar hemma, möjligheten till det kan förlängas med hemtjänstinsatser och genom utvecklig och införande av välfärdsteknik.

För att säkerställa att bostäder med särskild service, särskilda boenden för äldre och förskolelokaler planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner, sker samverkan med olika parter i planeringsprocessen. För att lokala strategiska frågor ska kunna tas upp tidigt i planeringsstadiet ingår förvaltningen frekvent i olika samverkansformer med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, Micasa, SISAB, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. Prognoser för kommande behov av olika boendeformer tas fram årligen inom boendepaneringsprocessen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	75 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	8	Tas fram av nämnd	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 3.3.1 Brommaborna har ett tryggt och varaktigt boende

Beskrivning

Arbetet med att motverka hemlöshet fortsätter och utgår från stadens hemlöshetsprogram. För att undvika att personer hamnar i hemlöshet stärks det förebyggande arbetet där långsiktiga alternativ till placeringar på akutboenden prioriteras och trösklarna för att få en fast bostad sänks. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en särskilt prioriterad målgrupp där barnens behov uppmärksammas utifrån deras särskilt utsatta situation. Ett viktigt arbete i detta

är att stärka den interna samverkan inom förvaltningen kring det vräkningsförebyggande arbetet. Socialtjänsten och äldreomsorgen ska utveckla sin samverkan för att förebygga och motverka hemlöshet bland äldre i Bromma. Medborgarkontorets verksamhet ska utvecklas för att nå fler brommabor i behov av bland annat bostadsvägledning.

Brommabor som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får stöd för att komma vidare till ett eget boende. Socialtjänsten arbetar för att minska antalet akuta boendelösningar samt öka antal bostadskontrakt enligt modellen "Bostad först".

I Bromma ska personer med funktionsnedsättning som har behov av bostad med särskild service inte behöva vänta på att få insatsen verkställd. I de fall insatsen av någon orsak inte kan verkställas omedelbart ska kompensatoriska insatser erbjudas. Ingen ska tacka nej till en grupp- eller servicebostad på grund av att de inte har råd med den. Tydlig information ges till brommabor som beviljas bostad med särskild service om de statliga och kommunala ekonomiska bidrag som den enskilde kan ansöka om.

Äldre informeras i ett tidigt stadium om vilka boendialternativ som finns och om det egna ansvaret att se över sin boendesituation så att den passar och är tillgänglig. Många äldre vill kunna bo kvar hemma, möjligheten till det kan förlängas med hemtjänstinsatser och genom utvecklig och införande av välfärdsteknik.

För att säkerställa att bostäder med särskild service, särskilda boenden för äldre och förskolelokaler planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner, sker samverkan med olika parter i planeringsprocessen. För att lokala strategiska frågor ska kunna tas upp tidigt i planeringsstadiet ingår förvaltningen frekvent i olika samverkansformer med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, Micasa, SISAB, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. Prognoser för kommande behov av olika boendeformer tas fram årligen inom boendeplaneringsprocessen.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska upprätta ett samverkansforum för att öka samordningen av stödet till personer som lever i hemlöshet i Bromma	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att medarbetare i Bromma ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb.

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden.

Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglat av tillit.

Kompetensförsörjning är det andra av tre strategiska fokusområden där förvaltningen ser behov av utveckling. Förvaltningens avdelningar ska gemensamt göra en förflyttning inom området. För att lyckas med det krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar och akademien utvecklas. Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt som bidrar till att lösa nuvarande och framtida utmaningar på ett hållbart sätt - ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Förvaltningens chefer ska stödja medarbetare att aktivt arbeta för att utveckla och omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar som i slutändan kommer brommaborna till del.

Förhållningssätten i stadens kvalitetsprogram; stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande och öppenhet ska genomsyra allt arbete i organisationen. Satsningen ”Aktivt medarbetarskap” som påbörjats under 2023 fortsätter under 2024. Alla verksamheter arbetar med övningar som kopplar till medarbetarskapet på arbetsplatsträffar eller andra i mötesforum. Satsningen förväntas leda till bestående effekter eftersom arbetet pågår löpande under två år. Satsningen har en tydlig koppling till stadens personalpolicy, kvalitetsprogram och till friskfaktorer. Målet med satsningen är delaktiga, engagerade medarbetare som bidrar till kvalitet och utveckling som skapar värde för brommaborna.

Som ett led i kvalitetsarbetet uppmuntras fler verksamheter att delta i stadens kvalitetsutmärkelse. En referensgrupp ska bildas som ger stöd till verksamheterna i arbetet med att upprätta bidrag.

Förvaltningen ska arbeta med att stärka arbetsgivarvarumärket för att på det sättet attrahera fler medarbetare att söka sig till Bromma. Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör en viktig rekryteringsgrund. Förvaltningen ska öka sin kunskap och få insikter om nya generationers medarbetare för att strategiskt kunna möta behov och förväntningar.

Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås. Detta kräver en hög grad av delaktighet, engagemang och eget aktivt ansvarstagande av samtliga medarbetare.

Medarbetare ska känna att deras arbete är meningsfullt och att de är delaktiga i utvecklingen av verksamheten och i arbetet med att uppnå satta mål. För att stärka kompetensen inom förvaltningens verksamheter uppmuntras medarbetare att genomföra utbildningar som anordnas av både staden och förvaltningen.

Förvaltningen ska ge stöd i ledarskapet, dels genom utbildningssatsningar, dels genom dialogmöten utifrån olika teman. Basutbildning för nya chefer ska ge en stabil grund för att arbeta som chef i Bromma. Chefer ska leda i enlighet med stadens chefsprofil. Ledarskapet ska vara präglat av kommunikation, tillit och mod för ett aktivt förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur, samtidigt som utmanande situationer ska kunna hanteras. Förslaget till riktlinje för ny chefsstruktur tydliggör befattningen chef, dess uppdrag, befogenheter och mandat samt säkerställer en enhetlig chefsstruktur och skapar bättre förutsättningar för ett

hållbart ledarskap, vilket gynnar verksamheterna samt stärker arbetsgivarvarumärket. Under 2024 kommer detta att medföra ett stort förändringsarbete som berör alla verksamheter inför införandet 2025.

För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar ska medarbetare erbjudas tillsvidareanställning på heltid. Målet är att minst 90 procent av de anställda ska ha en tillsvidareanställning på heltid. Antalet timavlönade ska minska genom fler heltidstjänster och olika typer av resursteam. Samtliga avdelningar har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid. Den kompetensbaserade rekryteringsprocessen ska stärkas och kompletteras med mallar för arbetsprover inom respektive verksamhetsområde för att säkerställa att kravprofilen för respektive befattning uppnås.

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete förebygger ohälsa och olycksfall samt bidrar till en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv. Arbetet med

- att utveckla och förbättra det förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet fortsätter
- att utveckla friskfaktorer fortsätter bland annat inom ramen för stadens kvalitetsprogram, utveckling av chefsprofilen och den särskilda satsningen ”Aktivt medarbetarskap” samt i förvaltningens utbildningar inom arbetsmiljö- och hälsoområdet
- att förebygga otillåten påverkan ska intensifieras och sker främst inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Arbetet med att stötta cheferna genom hela rehabiliteringsprocessen fortsätter att prioriteras likaså det förebyggande arbetet med särskild uppmärksamhet på korttidsjukfrånvaron. Under 2024 fortsätter dialoggrupper för chefer i arbetslivsinriktad rehabilitering och misskötsamhet. Syftet med dessa grupper är att chefer ska ges möjlighet att under lugna förhållanden få reflektera kring sin roll och ledarstil i rehabiliterings- och misskötsamhetsärenden genom att utbyta erfarenheter och lära av varandra.

Bromma ska vara en jämställd arbetsgivare. Osakliga löneskillnader ska utjämnas och nolltolerans mot diskriminering och trakasserier ska råda.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp årligen på enhetsnivå, avdelningsnivå och på förvaltningsövergripande nivå.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	83	83	År
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	5,5	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	20	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	12,5	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro	8,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: 3.4.1. Medarbetare i Bromma har goda förutsättningar att göra ett bra jobb med fokus på brommaborna

Beskrivning

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglad av tillit.

Kompetensförsörjning är det andra av tre strategiska fokusområden där förvaltningen ser behov av utveckling. Förvaltningens avdelningar ska gemensamt göra en förflyttning inom området. För att lyckas med det krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar och akademien utvecklas. Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt som bidrar till att lösa nuvarande och framtida utmaningar på ett hållbart sätt - ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Förvaltningens chefer ska stödja medarbetare att aktivt arbeta för att utveckla och omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar som i slutändan kommer brommaborna till del.

Förhållningssätten i stadens kvalitetsprogram; stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande och öppenhet ska genomsyra allt arbete i organisationen. Satsningen "Aktivt medarbetarskap" som påbörjats under 2023 fortsätter under 2024. Alla verksamheter arbetar med övningar som kopplar till medarbetarskapet på arbetsplatsträffar eller andra i mötesforum. Satsningen förväntas leda till bestående effekter eftersom arbetet pågår löpande under två år. Satsningen har en tydlig koppling till stadens personalpolicy, kvalitetsprogram och till friskfaktorer. Målet med satsningen är delaktiga, engagerade medarbetare som bidrar till kvalitet och utveckling som skapar värde för brommaborna.

Som ett led i kvalitetsarbetet uppmuntras fler verksamheter att delta i stadens kvalitetsutmärkelse. En referensgrupp ska bildas som ger stöd till verksamheterna i arbetet med att upprätta bidrag.

Förvaltningen ska arbeta med att stärka arbetsgivarvarumärket för att på det sättet attrahera fler medarbetare att söka sig till Bromma. Samverkan med universitet, högskolor och andra

lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör en viktig rekryteringsgrund. Förvaltningen ska öka sin kunskap och få insikter om nya generationers medarbetare för att strategiskt kunna möta behov och förväntningar.

Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås. Detta kräver en hög grad av delaktighet, engagemang och eget aktivt ansvarstagande av samtliga medarbetare. Medarbetare ska känna att deras arbete är meningsfullt och att de är delaktiga i utvecklingen av verksamheten och i arbetet med att uppnå satta mål. För att stärka kompetensen inom förvaltningens verksamheter uppmuntras medarbetare att genomföra utbildningar som anordnas av både staden och förvaltningen.

Förvaltningen ska ge stöd i ledarskapet, dels genom utbildningssatsningar, dels genom dialogmöten utifrån olika teman. Basutbildning för nya chefer ska ge en stabil grund för att arbeta som chef i Bromma. Chefer ska leda i enlighet med stadens chefsprofil. Ledarskapet ska vara präglad av kommunikation, tillit och mod för ett aktivt förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur, samtidigt som utmanande situationer ska kunna hanteras. Förslaget till riktlinje för ny chefsstruktur tydliggör befattningen chef, dess uppdrag, befogenheter och mandat samt säkerställer en enhetlig chefsstruktur och skapar bättre förutsättningar för ett hållbart ledarskap, vilket gynnar verksamheterna samt stärker arbetsgivarvarumärket. Under 2024 kommer detta att medföra ett stort förändringsarbete som berör alla verksamheter inför införandet 2025.

För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar ska medarbetare erbjudas tillsvidareanställning på heltid. Målet är att minst 90 procent av de anställda ska ha en tillsvidareanställning på heltid. Antalet timavlönade ska minska genom fler heltidstjänster och olika typer av resursteam. Samtliga avdelningar har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid. Den kompetensbaserade rekryteringsprocessen ska stärkas och kompletteras med mallar för arbetsprover inom respektive verksamhetsområde för att säkerställa att kravprofilen för respektive befattning uppnås.

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete förebygger ohälsa och olycksfall samt bidrar till en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv. Arbetet med

- att utveckla och förbättra det förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet fortsätter
- att utveckla friskfaktorer fortsätter bland annat inom ramen för stadens kvalitetsprogram, utveckling av chefsprofilen och den särskilda satsningen ”Aktivt medarbetarskap” samt i förvaltningens utbildningar inom arbetsmiljö- och hälsoområdet
- att förebygga otillåten påverkan ska intensifieras och sker främst inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Arbetet med att stötta cheferna genom hela rehabiliteringsprocessen fortsätter att prioriteras likaså det förebyggande arbetet med särskild uppmärksamhet på korttidsjukfrånvaron. Under

2024 fortsätter dialoggrupper för chefer i arbetslivsinriktad rehabilitering och misskötsamhet. Syftet med dessa grupper är att chefer ska ges möjlighet att under lugna förhållanden få reflektera kring sin roll och ledarstil i rehabiliterings- och misskötsamhetsärenden genom att utbyta erfarenheter och lära av varandra.

Bromma ska vara en jämställd arbetsgivare. Osakliga löneskillnader ska utjämnas och nolltolerans mot diskriminering och trakasserier ska råda.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp årligen på enhetsnivå, avdelningsnivå och på förvaltningsövergripande nivå.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra	72 %		År
Andel medarbetare som upplever att arbetet känns meningsfullt	86 %		År
Andel medarbetare som är insatta i arbetsplatsens mål	88 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En referensgrupp ska startas för att stödja förvaltningens enheter vid upprättande av bidrag till Kvalitetsutmärkelsen	2024-01-01	2024-05-31
För att öka kunskapen inom organisationen om vad innovation är och varför alla verksamheter behöver arbeta med innovation ska alla medarbetare uppmuntras att genomföra stadens innovationsutbildning, modul 1 – Varför ska jag arbeta med innovation?	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen uppmuntrar verksamheter att delta i stadens Kvalitetsutmärkelse	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningens chefer ska stärka förmågan att kunna anpassa sitt ledarskap till olika generationer för att strategiskt kunna möta behov och förväntningar hos framtidens generation.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningens chefer ska stärka sin kompetens om våld i nära relation för att kunna stödja utsatta medarbetare att få rätt hjälp	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningens ska stärka och utveckla cheferna i kompetensbaserad rekrytering bland annat genom att öka kunskapen om arbetsprover.	2024-01-01	2024-12-31
Socialtjänsten och äldreomsorgen ska i samverkan utveckla processen kring mottagande av studenter från vård- och omsorgsutbildningar	2024-01-01	2024-12-31
Under året ska alla enheter/områden ta fram och testa nya arbetssätt med målet att öka enhetens AMI. Enhetens/områdets innovationsprocess och resultat ska beskrivas i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Eventuella misslyckanden ska också beskrivas tillsammans med vad enheten/området lärde sig av misslyckandet	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att alla verksamheter ska ha en hög beredskap för oväntade händelser.

Förvaltningens och därmed stadens krisberedskap och civilförsvarsförmåga fortsätter stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse av väpnat angrepp eller krig i omvärlden, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

Förvaltningen ska uppdatera sin krisledningsorganisation samt krisledningsplan i syfte att stärka den civila beredskapen. Utbildning och övning av krisledningsstab planeras och genomförs löpande under året. Förutom utbildningsinsatser och övningar ska den civila beredskapen stärkas genom kommunikationsinsatser riktade till allmänheten. För att kunna ge brommaborna och andra som vistas i stadsdelsområdet information och stöd vid samhällskriser har fyra trygghetspunkter inrättats i Bromma.

Förvaltningen ska delta i den stadsövergripande övningen STADSÖ 2024 som kommer hantera krigsorganisationen.

För att Brommas äldre och andra sårbara grupper ska vara trygga är det av stor vikt att beredskapen är hög i händelse av kris eller effekter av klimatförändringarna så som värmeböljor och skyfall. Inom verksamheterna finns planer för att upprätthålla kontinuiteten vid eventuella el- eller vattenbortfall. Inom äldreomsorgens alla verksamheter finns handlingsplaner för att säkra äldres hälsa under längre perioder med höga temperaturer. Boenden och förskolor planerar för beredskapslager och för att klara grundläggande måltidsbehov för brukare, barn och personal i flera dygn.

Åtgärder utifrån förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys genomförs inom respektive avdelning. Kris- och kontinuitetsplaner på både övergripande och verksamhetsnivå ska kontinuerligt utvecklas och uppdateras utifrån ny kunskap. Krisövningar ska genomföras för att säkerställa att planerna fungerar och är kända av alla.

Inköp ska i första hand göras genom stadens inköpssystem, vilket garanterar att varor och tjänster köps av leverantörer som staden har avtal med. Andelen elektroniska inköp ska öka under 2024. I syfte att stärka beredskapsförmågan för att motverka organiserad brottslighet och oegentligheter ska arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning stärkas och i högre grad systematiseras.

Minst en gång om året följer förvaltningen upp de avtal och leverantörer som är upphandlade för att säkerställa att avtalen följs och att brister uppmärksammas.

Enligt Stockholms stads riktlinjer för informationssäkerhet ska förvaltningen ha ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Arbetet bidrar till brommabornas trygghet och förtroende för Bromma och för staden som helhet. Informationssäkerhet innebär skydd av information, oavsett om den är muntlig, pappersbunden eller digital. Arbetet utförs inom tre

områden; organisatorisk säkerhet, IT-säkerhet och fysisk säkerhet.

Kompetensen om informationssäkerhet ska höjas inom hela förvaltningen. Det är verksamhetens chef som ansvarar för att den egna verksamhetens informationshantering följer riktlinjer för informationssäkerhet.

Åtgärder ska genomföras inom varje verksamhet för att stärka informationssäkerhetsarbetet. Bland annat ska enhetschefer/rektorer säkerställa att alla medarbetare har genomfört stadens obligatoriska utbildningar om informationssäkerhet.

IT-system som verksamheterna använder ska informationsklassas. Informationsklassningen hjälper verksamheten att välja rätt åtgärder för att skydda informationen. All informationshantering har en ansvarig chef som benämns objektägare. Varje IT-tjänst ska också ha en objektledare. Objektledaren ansvarar för drift och förvaltning av tjänsten samt säkerställer att tjänsten informationsklassas. Under året ska alla IT-tjänster som hanterar information ha en objektägare och en objektledare.

Om en informationssäkerhetsincident inträffar ska en väl fungerande incidenthantering minska konsekvenser för verksamhet och berörda individer. Fel åtgärdas och bidrar till att förvaltningens informationshantering ständigt förbättras genom utvärdering och lärande.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	38 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %	81 %	År
 Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31
 Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.5.1 Brommas verksamheter har en hög beredskap för oväntade händelser

Beskrivning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att alla verksamheter ska ha en hög beredskap för oväntade händelser.

Förvaltningens och därmed stadens krisberedskap och civilförsvarsförmåga fortsätter stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse av väpnat angrepp eller krig i omvärlden, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

Förvaltningen ska uppdatera sin krisledningsorganisation samt krisledningsplan i syfte att stärka den civila beredskapen. Utbildning och övning av krisledningsstab planeras och genomförs löpande under året. Förutom utbildningsinsatser och övningar ska den civila beredskapen stärkas genom kommunikationsinsatser riktade till allmänheten. För att kunna ge brommaborna och andra som vistas i stadsdelområdet information och stöd vid samhällskriser har fyra trygghetspunkter inrättats i Bromma.

Förvaltningen ska delta i den stadsövergripande övningen STADSÖ 2024 som kommer hantera krigsorganisationen.

För att Brommas äldre och andra sårbara grupper ska vara trygga är det av stor vikt att beredskapen är hög i händelse av kris eller effekter av klimatförändringarna så som värmeböljor och skyfall. Inom verksamheterna finns planer för att upprätthålla kontinuiteten vid eventuella el- eller vattenbortfall. Inom äldreomsorgens alla verksamheter finns handlingsplaner för att säkra äldres hälsa under längre perioder med höga temperaturer. Boenden och förskolor planerar för beredskapslager och för att klara grundläggande måltidsbehov för brukare, barn och personal i flera dygn.

Åtgärder utifrån förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys genomförs inom respektive avdelning. Kris- och kontinuitetsplaner på både övergripande och verksamhetsnivå ska kontinuerligt utvecklas och uppdateras utifrån ny kunskap. Krisövningar ska genomföras för att säkerställa att planerna fungerar och är kända av alla.

Inköp ska i första hand göras genom stadens inköpssystem, vilket garanterar att varor och tjänster köps av leverantörer som staden har avtal med. Andelen elektroniska inköp ska öka under 2024. I syfte att stärka beredskapsförmågan för att motverka organiserad brottslighet och oegentligheter ska arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning stärkas och i högre grad systematiseras.

Minst en gång om året följer förvaltningen upp de avtal och leverantörer som är upphandlade för att säkerställa att avtalen följs och att brister uppmärksammas.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska förstärka och systematisera arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska ta fram en plan för att stärka den civila beredskapen	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.5.2 Informationssäkerhetsarbetet i Bromma är effektivt och ändamålsenligt för brommabornas trygghet

Beskrivning

Enligt Stockholms stads riktlinjer för informationssäkerhet ska förvaltningen ha ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Arbetet bidrar till brommabornas trygghet och förtroende för Bromma och för staden som helhet. Informationssäkerhet innebär skydd av information, oavsett om den är muntlig, pappersbunden eller digital. Arbetet utförs inom tre områden; organisatorisk säkerhet, IT-säkerhet och fysisk säkerhet.

Kompetensen om informationssäkerhet ska höjas inom hela förvaltningen. Det är verksamhetens chef som ansvarar för att den egna verksamhetens informationshantering följer riktlinjer för informationssäkerhet.

Åtgärder ska genomföras inom varje verksamhet för att stärka informationssäkerhetsarbetet. Bland annat ska enhetschefer/rektorer säkerställa att alla medarbetare har genomfört stadens obligatoriska utbildningar om informationssäkerhet.

IT-system som verksamheterna använder ska informationsklassas. Informationsklassningen hjälper verksamheten att välja rätt åtgärder för att skydda informationen. All informationshantering har en ansvarig chef som benämns objektägare. Varje IT-tjänst ska också ha en objektledare. Objektledaren ansvarar för drift och förvaltning av tjänsten samt säkerställer att tjänsten informationsklassas. Under året ska alla IT-tjänster som hanterar information ha en objektägare och en objektledare.

Om en informationssäkerhetsincident inträffar ska en väl fungerande incidenthantering minska konsekvenser för verksamhet och berörda individer. Fel åtgärdas och bidrar till att förvaltningens informationshantering ständigt förbättras genom utvärdering och lärande.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Förvaltningens enheter har genomfört åtgärder som innebär att informationssäkerhetsarbetet inom förvaltningens verksamheter har stärkts	Ja		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nyckelpersoner inom avdelningarna ska utbildas i de lokala tillämpningsanvisningarna	2024-01-01	2024-12-31
Objektägare och objektledare ska utses för varje IT-tjänst som verksamheten använder	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att tryggheten ska öka genom förebyggande insatser.

Att Bromma är ett tryggt och säkert stadsdelsområde är det tredje strategiska fokusområdet där förvaltningen ser ett särskilt behov av utveckling. Förvaltningens avdelningar ska gemensamt göra en förflyttning inom området. För att lyckas med det krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar, bolag, näringsliv, polisen och civilsamhälle utvecklas.

Utgångspunkten för Brommas trygghetsarbete är situationell- och social prevention. Stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram ligger till grund för hur förvaltningen planerar, genomför och utvecklar trygghets- och säkerhetsarbetet i Bromma. Tillsammans utgör de bägge programmen övergripande inriktning för stadens arbete med att nå målet om en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i. Arbetet utgår även från stadens program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar samt stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet.

Samverkan för ett tryggt och säkert stadsdelsområde sker bland annat genom den lokala samverkansöverenskommelsen som förvaltningen har tillsammans med lokalpolisområdet, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret. Årligen revideras en gemensam lägesbild. Utifrån identifierade lokala behov i lägesbilden fortsätter arbetsgrupper med representanter från berörda verksamheter arbetet med orsaksanalyser samt genomförandet av åtgärder och aktiviteter för en ökad trygghet och minskad brottslighet inom stadsdelsområdet. Vid årsskiftet 2023/2024 beslutas om ny stadsövergripande samverkansöverenskommelse, vilket kan innebära nya prioriterade samverkansområden under kommande år.

Platssamverkan vid Brommaplan och Blackeberg fortsätter och innebär att tillsammans arbeta praktiskt och strategiskt med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder i avgränsade områden inom stadsdelsområdet. Projektet för Brommaplan leds av förvaltningen och samverkan sker med bland annat trafikkontoret, utbildningsförvaltningen,

polisen, regionen och näringsidkare.

Trygghetsmätningarna för Brommaplan visar på ett tydligt mönster med upplevd otrygghet på platsen. Den genomgripande ombyggnation av Brommaplan som ligger i planerna för hela området kommer inte kunna genomföras inom den närmaste 10-årsperioden då planerna är tätt sammankopplade med stora infrastrukturprojekt som ligger långt fram i tiden. I avvaktan på den större ombyggnationen behöver mindre åtgärder genomföras för att göra Brommaplan till en tilltalande plats. Under 2023 utökades platssamverkan på Brommaplan till ytterligare två operativa undergrupper med fokus på situationell och social prevention, då lägesbilden visade en negativ utveckling på platsen.

Polisen ansvarar för arbetet med platssamverkan i Blackeberg i samverkan med förvaltningen, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen och fastighetsägare, då Blackeberg fortsatt är en öppen drogscen. I arbetet med platssamverkan är det lokala näringslivet en viktig part. Förvaltningen ska arbeta för ett stärkt företagarperspektiv i det strategiska trygghetsarbetet och verka för goda förutsättningar för företagandet i hela Bromma.

På lokal nivå i Bromma finns ett operativt brottsförebyggande råd (BRÅ) som träffas var fjortonde dag och delar lägesbilder, som ligger till grund för riktade åtgärder. Trygghetsvandringar och medborgardialoger bidrar till ökad trygghet genom riktade insatser och åtgärder som är baserade på brommabornas behov och önskemål. Under året kommer medborgardialoger genomföras med fokus på trygghet.

Arbetet med att förebygga och möta behov tidigt ska utvecklas. Barn och unga i Bromma ska inte rekryteras in i kriminalitet. En välfungerande skolgång är en central del i detta arbete. Den öppna fritidsverksamheten är en del av det trygghetsskapande arbetet och ska utvecklas vidare. Genom fritidsverksamhetens arbete utifrån metodstödet "En fritid fri från våld" stärks det våldsförebyggande arbetet inom fritiden. En god samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och fritidsverksamhet är av största vikt. Föräldrar är viktiga för att förhindra att barn och unga hamnar på glid. Det är viktigt att socialtjänsten arbetar brett i stödet gentemot föräldrar och erbjuder rådgivning och stöd som riktar sig till föräldrar generellt. Socialtjänsten erbjuder också stöd till enskilda som har behov av ett särskilt stöd.

Relationsvårdsteamet (RVT) erbjuder stöd och skydd till våldsutsatta för att enskilda ska få möjlighet att leva ett liv fritt från våld. Insatser till våldsutövare är viktigt i utvecklingen mot att våldet ska upphöra.

Fältassistenterna besöker skolor och andra arenor där ungdomar befinner sig, med fokus på utemiljöer och de tidpunkter då ungdomarna vistas där. Fältassistenterna samarbetar med mobila ordningsvakter, nattvandrare och andra vuxna. Öppen narkotikaförsäljning och ungdomars narkotikaanvändning ska motverkas. Det är viktigt att det uppsökande arbetet för att nå ungdomar som brukar narkotika och barn och unga som spelar om pengar stärks.

I det förebyggande trygghetsarbetet kommer förvaltningen även samarbeta med ideella föreningar i Bromma. Föreningar med verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet prioriteras vid beslut om föreningsbidrag.

En ren och välskött stadsmiljö bidrar till en ökad känsla av trygghet. Förvaltningen fortsätter arbetet med slyröjning, förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger.

Olika typer av spontanaktivitetsytor ska fortsatt anläggas på parkmark och upprustas i områden som idag upplevs som otrygga, för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten ytterligare.

Välfärdsbrott

För att minimera risken för välfärdsbrott genomförs olika typer av kontroller. Minst en gång om året följer förvaltningen upp de avtal och leverantörer som är upphandlade för att säkerställa att avtalen följs och att brister uppmärksammas. Ett systematiskt arbete genomförs för att förhindra felaktiga utbetalningar (FUT). Vid köp av personlig assistans kontrolleras alltid aktuellt bolags tillstånd hos IVO (Inspektionen för vård- och omsorg). Förvaltningen ingår också i den stadsövergripande arbetsgruppen kring riskområde personlig assistans. Inom ramen för kraftsamlingens olika arbetsgrupper ska riskprofiler upprättas kring identifierade riskområden. Arbetsgrupperna ska även arbeta med att stärka rutiner kring dokumentation av de avvikelser som framkommer av riskprofiler samt stärka informationsdelning för att olika förvaltningar ska kunna arbeta tillsammans.

Inköp ska i första hand göras genom stadens inköpssystem, vilket garanterar att varor och tjänster köps av leverantörer som staden har avtal med. Andelen elektroniska inköp ska öka under 2024. I syfte att stärka beredskapsförmågan för att motverka organiserad brottslighet och oegentligheter ska arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning stärkas och i högre grad systematiseras.

Medarbetare och chefer kan utsättas för påtryckningar och otillbörlig påverkan vid beslutsfattande och utförande av insatser. Medvetenheten om risken för att bli utsatt för otillåten påverkan behöver öka. Ett särskilt arbetsmaterial som ska användas på arbetsplatsträffar har tagits fram under 2023. Materialet ska användas för att öka kunskapen om risker för otillåten påverkan och öka kännedomen om förvaltningens rutiner för hur hot och våldshändelser uppmärksammas och hanteras.

Brommas regler för fördelning av föreningsstöd har sedan tidigare reviderats för att tydliggöra de krav som nämnden ställer på föreningar som mottar bidrag.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	82 %	79 %	År
 Stockholmarens nöjdhet med renhållning och städning	74 %	73 %	År
 Stockholmarens nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	74 %	73 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och barnnämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.6.1. Brommaborna är trygga genom förebyggande insatser

Beskrivning

Att Bromma är ett tryggt och säkert stadsdelsområde är det tredje strategiska fokusområdet där förvaltningen ser ett särskilt behov av utveckling. Förvaltningens avdelningar ska gemensamt göra en förflyttning inom området. För att lyckas med det krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar, bolag, näringsliv, polisen och civilsamhälle utvecklas.

Utgångspunkten för Brommas trygghetsarbete är situationell- och social prevention. Stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram ligger till grund för hur förvaltningen planerar, genomför och utvecklar trygghets- och säkerhetsarbetet i Bromma. Tillsammans utgör de bägge programmen övergripande inriktning för stadens arbete med att nå målet om en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i. Arbetet utgår även från stadens program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar samt stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet.

Samverkan för ett tryggt och säkert stadsdelsområde sker bland annat genom den lokala samverkansöverenskommelsen som förvaltningen har tillsammans med lokalpolisområdet, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret. Årligen revideras en gemensam lägesbild. Utifrån identifierade lokala behov i lägesbilden fortsätter arbetsgrupper med representanter från berörda verksamheter arbetet med orsaksanalyser samt genomförandet av åtgärder och aktiviteter för en ökad trygghet och minskad brottslighet inom stadsdelsområdet. Vid årsskiftet 2023/2024 beslutas om ny stadsövergripande samverkansöverenskommelse, vilket kan innebära nya prioriterade samverkansområden under kommande år.

Platssamverkan vid Brommaplan och Blackeberg fortsätter och innebär att tillsammans arbeta praktiskt och strategiskt med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder i avgränsade områden inom stadsdelsområdet. Projektet för Brommaplan leds av förvaltningen och samverkan sker med bland annat trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, polisen, regionen och näringsidkare.

Trygghetsmätningarna för Brommaplan visar på ett tydligt mönster med upplevd otrygghet på platsen. Den genomgripande ombyggnation av Brommaplan som ligger i planerna för hela området kommer inte kunna genomföras inom den närmaste 10-årsperioden då planerna är tätt sammankopplade med stora infrastrukturprojekt som ligger långt fram i tiden. I avvaktan på den större ombyggnationen behöver mindre åtgärder genomföras för att göra Brommaplan till en tilltalande plats. Under 2023 utökades platssamverkan på Brommaplan till ytterligare två operativa undergrupper med fokus på situationell och social prevention, då lägesbilden visade en negativ utveckling på platsen.

Polisen ansvarar för arbetet med platssamverkan i Blackeberg i samverkan med förvaltningen, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen och fastighetsägare, då Blackeberg fortsatt är en

öppen drogscen. I arbetet med platssamverkan är det lokala näringslivet en viktig part. Förvaltningen ska arbeta för ett stärkt företagarperspektiv i det strategiska trygghetsarbetet och verka för goda förutsättningar för företagandet i hela Bromma.

På lokal nivå i Bromma finns ett operativt brottsförebyggande råd (BRÅ) som träffas var fjortonde dag och delar lägesbilder, som ligger till grund för riktade åtgärder. Trygghetsvandringar och medborgardialoger bidrar till ökad trygghet genom riktade insatser och åtgärder som är baserade på brommabornas behov och önskemål. Under året kommer medborgardialoger genomföras med fokus på trygghet.

Arbetet med att förebygga och möta behov tidigt ska utvecklas. Barn och unga i Bromma ska inte rekryteras in i kriminalitet. En välfungerande skolgång är en central del i detta arbete. Den öppna fritidsverksamheten är en del av det trygghetsskapande arbetet och ska utvecklas vidare. Genom fritidsverksamhetens arbete utifrån metodstödet ”En fritid fri från våld” stärks det våldsförebyggande arbetet inom fritiden. En god samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och fritidsverksamhet är av största vikt. Föräldrar är viktiga för att förhindra att barn och unga hamnar på glid. Det är viktigt att socialtjänsten arbetar brett i stödet gentemot föräldrar och erbjuder rådgivning och stöd som riktar sig till föräldrar generellt. Socialtjänsten erbjuder också stöd till enskilda som har behov av ett särskilt stöd.

Relationsvårdsteamet (RVT) erbjuder stöd och skydd till våldsutsatta för att enskilda ska få möjlighet att leva ett liv fritt från våld. Insatser till våldsutövare är viktigt i utvecklingen mot att våldet ska upphöra.

Fältassistenter besöker skolor och andra arenor där ungdomar befinner sig, med fokus på utemiljöer och de tidpunkter då ungdomarna vistas där. Fältassistenter samarbetar med mobila ordningsvakter, nattvandrare och andra vuxna. Öppen narkotikaförsäljning och ungdomars narkotikaanvändning ska motverkas. Det är viktigt att det uppsökande arbetet för att nå ungdomar som brukar narkotika och barn och unga som spelar om pengar stärks.

I det förebyggande trygghetsarbetet kommer förvaltningen även samarbeta med ideella föreningar i Bromma. Föreningar med verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet prioriteras vid beslut om föreningsbidrag.

En ren och välskött stadsmiljö bidrar till ökad känsla av trygghet. Förvaltningen fortsätter arbetet med slyröjning, förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger. Olika typer av spontanaktivitetsytor ska fortsatt anläggas på parkmark och upprustas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten ytterligare.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Andel brommabor som känner sig trygga i stadsdelsområdets parker och grönområden	80 %		År
Förvaltningens enheter har genomfört åtgärder som innebär att arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan har stärkts	Ja		År
Preventionsindex mini - indexvärde för nämndens ANDTS-förebyggande arbete	66		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska stärka sin kompetens och medvetenhet för att motverka välfärdsbrott och otillåten påverkan.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska utveckla arbetet med målgruppsanpassad kommunikation för främjande, förebyggande och trygghetsskapande arbete som riktar sig till barn, ungdomar och föräldrar.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska utveckla arbetssätt för att minska antalet öppna drogscener i Bromma	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska utveckla samverkan med ideella föreningar inom ramen för det trygghetsskapande arbetet.	2024-01-01	2024-12-31
Under året ska förvaltningen ta fram och testa nya arbetssätt med målet att öka brommabornas upplevelse av trygghet inom stadsdelsområdet. Innovationsprocess och resultat ska beskrivas i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Eventuella misslyckanden ska också beskrivas tillsammans med vad förvaltningen lärde sig av misslyckandet	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för ett öppet, jämställt och demokratiskt stadsdelsområde.

Arbetet med genomförandet av Agenda 2030 fortsätter. Medarbetarnas kunskap om agendan och de 17 globala målen har över tid ökat. Det har blivit tydligt hur den egna enhetens ordinarie arbete bidrar till en hållbar stad och stadens måluppfyllnad. Samverkan internt mellan olika verksamhetsområden och externt med olika aktörer ska fortsätta att stärkas, vilket ökar möjligheterna att nå de mål som särskilt berör nämndens verksamheter.

Brommaborna ska mötas av öppna, jämställda och demokratiska verksamheter. Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i både beslut och genomförande. För att följa vart resurserna går och vilken effekt de får för brommaborna är resultatet för flertalet indikatorer könsuppdelade. Den könsuppdelade statistiken möjliggör analyser av hur resurserna används och dess effekter. Olikheter mellan könen uppmärksammas och analyser av resultaten genomförs för att utröna om skillnaderna är relevanta eller om åtgärder behöver genomföras för en ökad jämställdhet. Ibland är det svårt att se orsakssamband. Resultaten får då följas under en längre tid för att bättre kunna analysera könsskillnader mellan pojkar och flickor, kvinnor och män i syfte att upptäcka mönster och tillsätta riktade åtgärder.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde.

Inom förskolans verksamhet ska flickor och pojkar ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen. För att förstärka barnperspektivet finns det barnombud i varje förskoleområde. Specialpedagoggruppen har en viktig roll i att säkerställa att alla barn inkluderas i undervisningen och att undervisningen anpassas efter individuella behov. Barnen ska vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier och barnen ska erbjudas näringsriktig mat.

Inom socialtjänsten fortsätter arbetet med att implementera barnrättsperspektivet. Rutiner och arbetssätt utvecklas för att säkerställa att barns rättigheter tas tillvara. Oavsett om det handlar om verksamhet för barn, vuxna eller äldre ska alla bemötas jämlikt och jämställt. I förvaltningens tjänsteutlåtande görs både en jämställdhetsanalys och en barnkonsekvensanalys i ärenden där detta är relevant.

Vid fördelning av föreningsbidrag säkerställs att föreningar som mottar bidrag står bakom den demokratiska rättsstatens principer, mänskliga rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män/flickor och pojkar samt barnkonventionens principer. Vid fördelningen av föreningsbidrag prioriteras i år verksamheter som erbjuder barn och unga en aktiv fritid där alla kan delta på jämlika villkor och föreningar med verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet.

Arbetet med att öka kunskapen om hbtqi-personers rättigheter ska fortsätta inom förvaltningen genom olika insatser under året.

Kunskapen om nationella minoriteters rättigheter ska också öka genom olika insatser. Barn som tillhör de nationella minoriteterna, ska i förskolan stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Den förebyggande verksamheten inom äldreomsorgen arbetar aktivt med att belysa de nationella minoriteterna för ökad delaktighet och ökad kunskap. Arbetet fortsätter under verksamhetsåret och sprids till fler av äldreomsorgens verksamheter. Socialtjänsten utvecklar arbetssätt som tillvaratar och tillgodoser stödbehov hos barn som är placerade utanför hemmet gällande nationella minoritetsspråk och minoritetskultur. Barn och unga som placeras i familjehem ska ges möjlighet att behålla sin identitet och sitt ursprung. Vårdnadshavares önskemål tas tillvara så länge det inte strider mot barnets behov. För barn med annat språk ska möjligheten till modersmålsundervisning undersökas.

Dialogen med brommaborna ska stärkas inom stadsmiljöområdet för att öka delaktighet och inflytande samt för att tillvarata brommabornas lokalkännedom. Arbetet med medborgarbudget ska fortsätta, bland annat inom ramen för stadsmiljöarbetet. Det projekt kring spontanaktivitetsytor för barn och unga, som pågått under 2023, ska genomföras under 2024. Planering för ytterligare stadsmiljöprojekt med medborgarbudget ska påbörjas under året. För att öka förtroendet för förvaltningen och möjliggöra delaktighet ska kommunikationen stärkas ytterligare med brommaborna.

Målgruppsanpassade dialoger ska fortsatt utvecklas. Särskilt viktigt är det att engagera grupper som normalt sett inte gör sina röster hörda. Dialogen med Brommas ungdomar ska stärkas genom någon form av ungdomsråd/ungdomskommitté. Även möjligheten att använda

systemet med medborgarbudget för att stärka ungdomars delaktighet i utvecklandet av fritidsverksamheten ska ses över. Under inledningen av året ska en modell arbetas fram för hur förvaltning och nämnd tillsammans ska arbeta med medborgardialoger, trygghetsvandringar och medborgarbudget.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	38 %	38 %	År

Nämndmål: 3.7.1 Bromma är ett öppet, jämställt och demokratiskt stadsdelsområde

Beskrivning

Arbetet med genomförandet av Agenda 2030 fortsätter. Medarbetarnas kunskap om agendan och de 17 globala målen har över tid ökat. Det har blivit tydligt hur den egna enhetens ordinarie arbete bidrar till en hållbar stad och stadens måluppfyllnad. Samverkan internt mellan olika verksamhetsområden och externt med olika aktörer ska fortsätta att stärkas, vilket ökar möjligheterna att nå de mål som särskilt berör nämndens verksamheter.

Brommaborna ska mötas av öppna, jämställda och demokratiska verksamheter. Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i både beslut och genomförande. För att följa vart resurserna går och vilken effekt de får för brommaborna är resultatet för flertalet indikatorer könsuppdelade. Den könsuppdelade statistiken möjliggör analyser av hur resurserna används och dess effekter. Olikheter mellan könen uppmärksammas och analyser av resultaten genomförs för att utröna om skillnaderna är relevanta eller om åtgärder behöver genomföras för en ökad jämställdhet. Ibland är det svårt att se orsakssamband. Resultaten får då följas under en längre tid för att bättre kunna analysera könsskillnader mellan pojkar och flickor, kvinnor och män i syfte att upptäcka mönster och tillsätta riktade åtgärder.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Inom förskolans verksamhet ska flickor och pojkar ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen. För att förstärka barnperspektivet finns det barnombud i varje förskoleområde. Specialpedagoggruppen har en viktig roll i att säkerställa att alla barn inkluderas i undervisningen och att undervisningen anpassas efter individuella behov. Barnen ska vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier och barnen ska erbjudas näringsriktig mat.

Inom socialtjänsten fortsätter arbetet med att implementera barnrättsperspektivet. Rutiner och arbetssätt utvecklas för att säkerställa att barns rättigheter tas tillvara. Oavsett om det handlar om verksamhet för barn, vuxna eller äldre ska alla bemötas jämlikt och jämställt. I förvaltningens tjänsteutlåtande görs både en jämställdhetsanalys och en barnkonsekvensanalys i ärenden där detta är relevant.

Vid fördelning av föreningsbidrag säkerställs att föreningar som mottar bidrag står bakom den demokratiska rättsstatens principer, mänskliga rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män/flickor och pojkar samt barnkonventionens principer. Vid fördelningen av föreningsbidrag prioriteras i år verksamheter som erbjuder barn och unga en aktiv fritid där alla kan delta på jämlika villkor och föreningar med verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet.

Arbetet med att öka kunskapen om hbtqi-personers rättigheter ska fortsätta inom förvaltningen genom olika insatser under året.

Kunskapen om nationella minoriteters rättigheter ska också öka genom olika insatser. Barn som tillhör de nationella minoriteterna, ska i förskolan stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Den förebyggande verksamheten inom äldreomsorgen arbetar aktivt med att belysa de nationella minoriteterna för ökad delaktighet och ökad kunskap. Arbetet fortsätter under verksamhetsåret och sprids till fler av äldreomsorgens verksamheter. Socialtjänsten utvecklar arbets sätt som tillvaratar och tillgodoser stödbehov hos barn som är placerade utanför hemmet gällande nationella minoritetsspråk och minoritetskultur. Barn och unga som placeras i familjehem ska ges möjlighet att behålla sin identitet och sitt ursprung. Vårdnadshavares önskemål tas tillvara så länge det inte strider mot barnets behov. För barn med annat språk ska möjligheten till modersmålsundervisning undersökas.

Dialogen med brommaborna ska stärkas inom stadsmiljöområdet för att öka delaktighet och inflytande samt för att tillvarata brommabornas lokalkännedom. Arbetet med medborgarbudget ska fortsätta, bland annat inom ramen för stadsmiljöarbetet. Det projekt kring spontanaktivitetsytor för barn och unga, som pågått under 2023, ska genomföras under 2024. Planering för ytterligare stadsmiljöprojekt med medborgarbudget ska påbörjas under året. För att öka förtroendet för förvaltningen och möjliggöra delaktighet ska kommunikationen stärkas ytterligare med brommaborna.

Målgruppsanpassade dialoger ska fortsatt utvecklas. Särskilt viktigt är det att engagera grupper som normalt sett inte gör sina röster hörda. Dialogen med Brommas ungdomar ska stärkas genom någon form av ungdomsråd/ungdomskommitté. Även möjligheten att använda systemet med medborgarbudget för att stärka ungdomars delaktighet i utvecklandet av fritidsverksamheten ska ses över. Under inledningen av året ska en modell arbetas fram för hur förvaltning och nämnd tillsammans ska arbeta med medborgardialoger, trygghetsvandringar och medborgarbudget.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn och ungdomars demokratiska inflytande ska öka i Bromma genom att någon form av ungdomsråd/ungdomskommitté etableras.	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolan ska använda Skolinspektionens observationsunderlag kring jämställdhet	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska ge information till brommaborna gällande nationella minoriteters rättigheter.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska genomföra ett projekt med medborgarbudget inom ramen för stadsmiljöarbetet.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska se över möjligheten att genom medborgarbudget stärka ungdomars möjlighet att utveckla fritidsverksamheten	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen ska stärka kommunikationen med brommaborna för att öka förtroendet för förvaltningen	2024-01-01	2024-12-31
Medborgardialogen i Bromma ska utvecklas i samverkan mellan förvaltning och nämnd.	2024-01-01	2024-12-31
Nämndens rutiner för hur klagomål och synpunkter ska hanteras ska uppdateras och göras känd inom hela organisationen	2024-01-01	2024-12-31
Varje avdelning inom förvaltningen ska genomföra en eller flera aktiviteter som främjar hbtqi-personers rättigheter	2024-01-01	2024-12-31
Varje avdelning inom förvaltningen ska genomföra en eller flera aktiviteter som främjar nationella minoriteters rättigheter	2024-01-01	2024-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktiges ekonomiska ram för driftbudgeten 2024 är 1 871,7 miljoner kronor. Förvaltningen har som huvudlinje att respektive verksamhetsområde så långt som möjligt anpassas till det ekonomiska utrymme som kommunfullmäktige ger verksamhetsvis i de centrala anslagen.

Nämndbudget per verksamhetsområde (mnkr)	Utfall 2022	Budget 2023*	Prognos 2023**	Budget 2024	Budget 23/24
Nämnd och förvaltning	45,9	41,2	45,4	43,4	2,2
Individ och familjeomsorg	143,1	155,8	162,0	170,2	14,4
varav Socialpsykiatri	37,0	32,3	33,1	37,0	4,7
varav Vuxna	25,1	23,3	24,8	22,4	-0,9
varav Barn & ungdom	78,0	70,4	77,4	78,7	8,3
varav Flyktingmottagande	-9,7	0,0	-4,6	0,0	0,0
Stadsmiljö	43,7	41,5	46,5	45,0	3,5
Förskola	382,4	395,5	403,6	421,2	25,7
Äldreomsorg	645,5	690,9	683,4	762,5	71,6
Omsorg om funktionsnedsatta	297,6	304,8	319,3	331,5	26,7

Nämndbudget per verksamhetsområde (mnkr)	Utfall 2022	Budget 2023*	Prognos 2023**	Budget 2024	Budget 23/24
Kultur och fritid	15,5	17,6	19,2	20,6	3,0
Övrig verksamhet	0,0	15,4	3,0	16,2	0,8
Ekonomiskt bistånd	49,3	51,6	51,7	53,8	2,2
varav Handläggning	10,6	11,6	11,1	13,0	1,4
Arbetsmarknadsåtgärder	5,0	8,3	8,3	7,3	-1,0
Totalt	1628,0	1722,6	1742,4	1871,7	149,1

*Budget 2023 anges exklusive beviljade budgetjusteringar under året, justeringar för prestationer och barnantal.

**Prognos 2023 inkluderar budgetjusteringar, prestationsjusteringar och ökning av fonderade medel med 8,0 miljoner kronor.

Under året justeras nämndens aktuella budget med kommunstyrelsens justeringar och prestationsförändringar. I budget 2023 för samtliga verksamheter tas det hänsyn till volymförändringar, lönerevision, årlig prisjustering samt verksamhetsförändringar.

Nämndens budget per verksamhetsområde organiseras avdelningsvis enligt följande:

Nämndbudget per avdelning, mnkr	Nettobudget 2024
Avdelning Förskola	423,4
Avdelning Socialtjänst och fritid	581,0
Avdelning Äldreomsorg	762,5
Avdelning Ekonomi, lokal och stadsmiljö	58,1
Avdelning Personal, säkerhet, nämnd och service	20,2
Nämnd och förvaltningschef	26,5
Totalt	1 871,7

Årets budgettilldelning är den högsta på senaste tioårsperioden. Tilldelningen ska dock ses i ljuset av att delar av budgeten i delar är rörlig utifrån att budgeten justeras utifrån volymer, så kallade prestationsjusteringar. Detta gäller främst förskoleverksamheten och funktionshinderomsorg.

En fortsatt stor utmaning och osäkerhet är den höga inflationstakt som varit under år 2022 och 2023. Effekten av inflationen som varit förväntas slå igenom successivt i och med att avtal indexregleras och nya avtal tecknas. Exempel på detta är hyrorna som årligen räknas upp utifrån KPI. Inflationsgenomslaget förväntas inom alla kostnadsslag allt eftersom. Hur inflation under 2024 utvecklas är osäkert.

Då avtal mellan arbetsmarknadens parter löper ut under 2024 kan förhandlingarna och därmed även lönerevisionen komma att dra ut på tiden under 2024. Detta skulle medföra en högre prognososäkerhet under året.

Avdelning förskola

Avdelningen förskola budgeterar 423,4 miljoner kronor för 2024 och det är en ökning i budgeten med 26,3 miljoner kronor jämfört mot budget 2023. Huvudparten av avdelning förskolas budget baseras på grundschablonen som bestäms av antalet inskrivna förskolebarn i stadsdelen.

Förskola

Grundschablonen har för budgetåret höjts med 4 procent samtidigt som det socioekonomiska tillägget ökat med 1,7 miljoner kronor. Tillägget gällande myndighetsutövning har ökat med 0,5 miljoner kronor medan tillägg för öppna förskolan har ökat med 0,1 miljoner kronor. Tillägg avseende kommunövergripande verksamhet har också ökat med 0,1 mkr. Barnantalet beräknas att öka med 55 barn vilket motsvarar en ökning med 9,9 miljoner kronor i grundschablon. Den preliminära budgeten justeras under året med budgetjusteringar för barnomsorgsgarantin, kompensation för höga hyror samt justeringar i barnantalet. Den andel av schablonerna som utgår som förskolepeng till förskolorna är oförändrat, 80 procent.

Lönekostnader har ökat kraftigt efter den senaste lönerevisionen våren 2023. Den förväntade inflationen kommer att vara på en relativt hög nivå under budgetåret. Detta innebär att förskoleverksamheten kommer att stå inför en ekonomisk utmaning. Respektive förskoleområde kommer aktivt arbeta med att motverka kostnadsutvecklingen under kommande år.

Barn, kultur och fritid

Nettobudgeten för verksamhetsområdet barn, kultur- och fritidsverksamhet uppgår till 2,2 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4,8 procent.

Avdelning socialtjänst och fritid

Avdelningen socialtjänst och fritid budgeterar 581,0 miljoner kronor för 2024 vilket innebär en ökning med 8,0 procent jämfört med budget 2023, motsvarande cirka 45,5 miljoner kronor. Avdelningens ledningsverksamhet budgeterar 32,1 miljoner för år 2024 motsvarande en ökning på 9,0 procent mot 2023.

Osäkerheten i 2024 års budget är dels den nya socialtjänstlagen och dels de ökade placeringskostnaderna. Den nya socialtjänsten kommer att innebära en omställning för att möta dagens samhällsutmaningar vilket i sin tur kommer att kräva en kompetenssatsning för att skapa en hållbar kunskapsbaserad verksamhet. Därför ger den ökade budgeten möjligheten att satsa på förebyggande insatser och tidiga åtgärder samt att möta utökade behoven inom områden såsom trygghet och prevention. Ökade placeringskostnader är en stor utmaning för avdelningen för att det medför svårigheter att finansiera andra viktiga verksamheter.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg budgeterar 137,9 miljoner kronor för 2024 varav 36,8 miljoner för socialpsykiatri, 22,4 miljoner för vuxen verksamhet samt 78,7 miljoner för barn och ungdom. Det är en ökning med 13,1 miljoner kronor jämfört med budget 2023. Det finns dock en kombination av ekonomiska utmaningar som väntar nästa år bland annat ökade placeringskostnader samt ökade hyreskostnader. Budget för 2024 förutsätter fortsatt arbete med förhandla individavtal, placeringskostnader samt fortsatt

utveckling av ekonomistyrning och uppföljning.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning budgeterar 331,6 miljoner kronor för 2023. Det är en ökning med 25,8 miljoner kronor jämfört med budget 2023. Ökning bygger på ökade ersättningsnivåer för prestationer med 3,7 procent, ökade budgeterade volymer och ökning av fast anslag med 10,6 procent. Budgeten är till stor del prestationsbaserad och kommer att regleras efter de mätningar som genomförs i mars och augusti 2024.

Även inom detta område föranleder de ekonomiska utmaningarna 2024 effektivt och kontinuerligt arbete för budgethållning. En fortsatt konsekvent och enhetlig tillämpning av stadens riktlinjer i samband med biståndsprövningen är nödvändig. De största utmaningarna återfinns inom verksamheten för särskilt boende och gruppboende enligt socialtjänstlagen och även lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, i och med kostsamma boendeplaceringar som ligger utanför valfrihetsystemet. Brukare som är placerade i sådana enskilt drivna verksamheter utanför ramavtal bör i möjligast mån erbjudas placering inom stadens valfrihetssystem, LOV. En annan utmaning är kostnadsutveckling för persontransporter för kommande år.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd, medborgarkontoret och arbetsmarknadsåtgärder budgeterar tillsammans 61,0 miljoner kronor varav 13,0 miljoner är för handläggning inom ekonomiskt bistånd.

Utmaningar för 2023 beror dels på flyktingsituationen, inflationen på dagligvaror, räntekostnaderna samt ökade hyreskostnader som skulle innebära ökat behov av ekonomiskt bistånd under 2024. Här krävs ett fortsatt fokus på att aktivt arbeta med att få ut försörjningsstödstagare i egen försörjning. På så sätt kan både antalet bidragshushåll minska och snittkostnaderna per försörjningsstödstagare.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområdet barn, kultur och fritid budgeterar 18,4 miljoner kronor varav 15,8 miljoner finansieras ur fritidsverksamheten och de återstående 2,6 miljoner används för verksamheten på medborgarkontoret.

Avdelning äldreomsorg

Avdelningen äldreomsorg budgeterar 762,5 miljoner kronor för 2024. Budgeten har utökats med 71,6 miljoner kronor jämfört med budget för 2023. Inom tilldelningen ryms även anslaget för den förebyggande verksamheten, vilket tidigare år legat som ett separat anslag.

Jämfört med föregående år har tilldelningen till äldreomsorgen i Bromma relativt andra stadsdelar ökat något beroende på en förändrad befolkningssammansättning i jämförelse med övriga staden. Antalet personer över 65 år beräknas öka med drygt 28 procent fram till 2032 jämfört med faktiska siffror 2022. Det är främst gruppen 80 till 89 år som ökar, följt av 90-åringar och däröver, medan ökningen av gruppen 65 till 79 år är mindre. I procent av den totala befolkningen ökar 80 till 89-åringar med 1,5 procentenheter, 65 till 79-åringar med 0,9 procentenheter och 90-åringar och däröver förväntas ha en procentandel av befolkningen i

Bromma som är 0,2 procent högre. Befolkningsförändringen väntas sammantaget medföra ett ökat behov av hemtjänstinsatser och vård- och omsorgsboende.

I budgeten för 2023 utgick en viss kompensation för höjningen av påslaget för arbetsgivaravgifter och pensionskostnader. I nästa års budget ingår denna post i ramen.

Budgetramen omfattar även en uppräknig av ersättningsnivåerna för hemtjänst och vård- och omsorgsboenden.

Priserna/ersättningarna till utförare av hemtjänst, vård- och omsorgsboenden samt dagverksamheter fastställs av kommunfullmäktige och justeras 2024 mot 2023 års nivå enligt följande:

- hemtjänst i ordinärt boende höjs med 3,7 procent (1,0 procent 2023)
- hemtjänst på servicehus höjs med 3,6 procent (1,2 procent 2023)
- insatserna avlösning och ledsagning höjs med 3,7 procent (1,1 procent 2023)
- priset per plats på särskilda boenden höjs med 4,6 procent (1,9 procent 2023)
- lokalschablonen för särskilt boenden höjs med 9,6 procent (8,7 procent 2023)
- biståndsbedömd dagverksamhet höjs med 3,7 procent avseende demensdagvård (1,0 procent 2023) och 3,7 procent avseende somatisk dagvård (1,1 procent 2023)

Trots en utökad budgetram medför de gångna årens höga inflation i kombination med fortsatt höga arbetsgivaravgifter och pensionskostnader, att äldreomsorgen kontinuerligt måste se över och anpassa sin resursanvändning för att nå budget i balans.

Att möta kostnadsutvecklingen är utmanande. Samtidigt öppnar det möjligheter för att pröva nya arbetssätt, öka samarbetet mellan verksamheterna och att styra mot en mer likvärdig äldreomsorg i Bromma.

Myndighetsutövningen fortsätter sitt arbete för att säkerställa rättssäkra beslut i nivå med stadens beslutade riktlinjer för en skälig levnadsnivå. Arbetet med tryggt mottagande intensifieras för att möjliggöra att äldre i Bromma kan fortsätta leva ett så självständigt och aktivt liv som möjligt i det egna boendet. Stadsdelens förebyggande verksamheter utvecklas i riktning mot att nå äldre Brommabor i störst behov av tidiga och hälsofrämjande insatser. En särskild satsning planeras för att alla som fyller 75 år under året ska få information om det förebyggande och uppsökande arbetet inom Brommas äldreomsorg.

På utförarsidan fortgår arbetet med att samordna och därigenom effektivisera resursanvändningen utan att göra avkall på grundläggande kvalitet.

Inom hemtjänsten anpassas scheman och arbetssätt för att nå en så hög utförandegrad av beslutade insatser som möjligt, dels i syfte att den enskilde ska få insatserna den beviljats, dels i syfte att nå balans mellan intäkter och kostnader.

Resursteam som är en form av vikariepool som möjliggör att samma personal vikarierar vid frånvaro av ordinarie personal har införts inom vård- och omsorgsboendet Mälarbacken. Syftet är att därigenom minska timvikarie- och övertidskostnader. Motsvarande arbetsformer övervägs även inom hemtjänsten.

Medarbetarna i Brommas äldreomsorg är den viktigaste resursen för att kunna ge en god vård

och omsorg av hög kvalitet. Därför ska så många av medarbetarna som möjligt erbjudas heltid, vilket också bidrar till att andelen timavlönade minskar. En minskad användning av timavlönade förväntas öka kontinuiteten och tryggheten för den äldre. Det bidrar också till bättre arbetsvillkor, vilket långsiktigt kan bidra till kompetensförsörjningen inom äldreomsorgens yrkeskategorier. I samverkan med de fackliga parterna har därför avdelning äldreomsorg tagit fram en handlingsplan för att nå målet om heltid som norm.

Förvaltningen driver ett korttidsboende, Pensionat Kinesen, som är tillgängligt för samtliga stockholmare, en så kallad kommunövergripande verksamhet, KÖV. Verksamheten är finansierad med anslag. Detta anslag är i budgeten för 2024 6,6 miljoner kronor vilket är en höjning med två miljoner kronor jämfört med föregående års budget. Därförinnan var anslaget oförändrat under ett stort antal år. Med anslaget kan Pensionatet fortsätta erbjuda avlastande insatser för anhöriga.

Administrativa avdelningarna

De administrativa avdelningarna budgeterar 78,3 miljoner kronor för 2024 och finansieras dels genom ett administrativt avdrag från verksamheterna, dels av kommunstyrelsen tilldelade medel för stadsmiljöverksamhet. Stödfunktioner finansieras med 33,3 mnkr och är fördelade på två avdelningar.

Avdelningen för HR, säkerhet, nämnd och service budgeterar 20,2 miljoner kronor. I detta budgeteras personliga ombud med 0,2 miljoner kronor inom verksamhet Individ- och familjeomsorg.

Avdelningen för Ekonomi, lokal och stadsmiljö budgeterar 13,1 miljoner kronor. Stadsmiljöverksamheten budgeterar 45,0 miljoner kronor vilket innebär en ökning med 3,5 miljoner kronor jämfört med budget 2023. Ökningen avser huvudsakligen tilldelade medel för drift av park, renhållning och naturreservat. Upprustning och underhåll av parker sker med hänsyn till nämndens tilldelade medel, parkförsörjningsplan och med tillgänglighet och trygghet i fokus.

Nämnd, förvaltningsledning och övrig verksamhet

Nämnd, förvaltningsledning och övrig verksamhet budgeterar 26,5 miljoner kronor för 2024. För nämnd och förvaltningsledning budgeteras 11,3 miljoner kronor för verksamhetsåret 2024 och finansieras genom det administrativa avdraget.

Övrig verksamhet budgeterar 16,2 miljoner kronor och avser förvaltningens reserverade medel som står till stadsdelsdirektörens förfogande för kostnader som kan uppkomma i samband med oförutsedda händelser.

Investeringar

Kommunfullmäktiges ekonomiska ram för investeringsbudgeten 2024 är 26,0 miljoner kronor. I detta ingår investeringsbudget för parkinvesteringar med 23,1 miljoner kronor.

Investeringsplan (Mnkr)	Budget 2023	Budget 2024	Ökning/ minskning
Stadsmiljöverksamhet - preciserade projekt via trafikkontoret	11,6	13,4	1,8
Stadsmiljöverksamhet - resursfördelningsnyckeln	9,7	9,7	0,0
Inventarier och maskiner	2,9	2,9	0,0
Totalt	24,2	26,0	1,8

Parkinvesteringar fördelas enligt två modeller.

1. Medel för investeringar fördelas till preciserade projekt efter ansökan till kommunfullmäktige via trafikkontoret. För 2024 beviljas nämnden 13,4 miljoner kronor.
2. Investeringar via resursfördelningsnyckeln. För 2024 beviljas nämnden 9,7 miljoner kronor för investeringar i parker och grönområden.

Resultatenheter

Förvaltningen har tolv resultatenheter under verksamhetsåret 2024, vilka hanteras i särskild ordning i den ekonomiska uppföljningen. Grundvillkoret för att kunna vara resultatenhet är att enhetens budget baseras på intäkter/rörlig ersättning för faktiskt utförda prestationer.

Förvaltningens samtliga resultatenheter 2024 redovisas i bilaga 1 - Sdn06

Budgetjusteringar

Medel för inventarier och maskiner (investering)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 2,0 miljoner kronor för ökad investeringsbudget avseende inventarier och maskiner. Detta i huvudsak för utrustning av två nya förskolor inom förvaltningen som ska möta upp behovet av förskoleplatser då det byggs nya bostäder i området Mariehäll. Bilaga 3, beslutssats 4.

Biologisk mångfald (drift)

Åtgärder för större vattensalamander i Olovslundsdammen (1)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,4 miljoner kronor för att förbättra livsmiljön i Olovslundsdammen för den rödlistade större vattensalamandern. Bilaga 3, beslutssats 5.

Artinventering av pollinatörer på gräsmarker med olika skötsel (2)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,1 miljoner kronor för att undersöka vilken effekt olika skötselmetoder får på pollinatörer. Under 2023 har en artinventering genomförts på elva olika ytor med olika typer av skötsel. Medel söks för att göra en återinventering på dessa ytor för att få en mätserie där utvecklingen av artsammansättningen kan följas under några år.

Bilaga 3, beslutssats 6.

Ekmiljöer och ängar i Johannelund (3)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,5 miljoner kronor för fortsatta åtgärder utifrån Skötselplan för värdefulla ekområden i Margretelund, Johannelund och Himmelsfärdsberget i Traneberg. Bilaga 3, beslutssats 7.

Naturvårdande insatser på Ålstensängen (4)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,3 miljoner kronor för fortsatta åtgärder utifrån Skötselplan för Ålstensparken. Bilaga 3, beslutssats 8.

Naturvårdande insatser längs Ulvsundastråket (5)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,4 miljoner kronor för friställning av ekar och tillskapande av hålträd, högstubbar, och faunadepåer för att gynna bland annat gynna fåglar och vedlevande insekter samt skapa en gynnsam miljö för pollinatörer. Bilaga 3, beslutssats 9.

Bekämpning av invasiva växter (6)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,6 miljoner kronor för att minimera förekomsten av de invasiva växterna jättebalsamin och parkslide samt minska förekomsten av parksallat på park- och naturmark. Bilaga 3, beslutssats 10.

Biologisk mångfald (investering)*Etableringsskötsel av träd i Sundby friområde och Smedslätten (7)*

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,7 miljoner kronor för bevattning och etableringsskötsel av de träd som planterats under 2023 på olika platser i Smedslätten samt i Nälstastråket/Sundby friområde. Nya träd ska också planteras i Nockeby, Ålsten, Stora mossen och Traneberg inom ramen för projektet. Bilaga 3, beslutssats 11.

Trygghetsinvesteringar*Pumptrackanläggning i Eneby (1)*

Nämnden ansöker om budgetjustering med 2,0 miljoner kronor för att skapa en attraktiv mötesplats med en pumptrackanläggning som ska vara tillgänglig och passa för alla åldrar. Anläggningen förväntas bidra till en meningsfull fritid för barn och unga och bli en social mötesplats som kan bidra till att sammanlänka och skapa trygghet i områdena Eneby, Mariehäll, Bällsta och Bromma Kyrka. Åtgärderna genomförs i samverkan med exploateringskontoret och Swedavia. Bilaga 3, beslutssats 12.

Utegyms i Johannesfred (2)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,2 miljoner kronor till ett belyst utegym i Johannesfred. Åtgärden förväntas öka den upplevda tryggheten genom att fler vistas på platsen under fler av dygnets timmar. Projektet genomförs i samverkan med trafikkontoret. Bilaga 3, beslutssats 13.

Belysningsåtgärder längs parkstråk vid Kyrksjön (3)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,4 miljoner kronor för 38 belysningspunkter samt utbyte av ett elskåp. Belysningen görs rörelsestyrd för att begränsa ljusföroreningar för djur i reservatet. Insatsen förväntas öka tryggheten för alla som använder parkstråket. Projektet avses ske i samverkan med trafikkontoret. Bilaga 3, beslutssats 14.

Naturresevat (investering)*Skogsbete i Kyrksjölötens naturresevat*

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,5 miljoner kronor för att sätta upp ett elstängsel som inhägnad för betesdjur. Syftet med projektet är att starta upp skogsbete som skötselmetod i Kyrksjöns naturresevat för att gynna biologisk mångfald. Bilaga 3, beslutssats 15.

Stockholm vid vattnet (investering)*Upprustning längs Brommas strandpromenader*

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,4 miljoner kronor för att rusta upp delar av befintliga strandpromenader och tillskapa möblerade vistelseytor vid dessa. Även upprustning av ett antal äldre ångbåtsbryggor och stenpirer samt att anlägga en spång längs strandlinjen i Johannelund, Traneberg ingår i projektet. Bilaga 3, beslutssats 16.

Demokrati och MR (drift)

Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,2 miljoner kronor för att genomföra medborgarbudget med ungdomar i Bromma inom ramen för fritidsverksamheten. Medel söks för resurs som leder processen. Bilaga 3, beslutssats 17.

Övrigt investeringar*Pumptrackanläggning i Eneby*

Det finns behov att i verksamhetsberättelsen avseende 2023 att begära ombudgetering med 2,0 miljoner kronor avseende försening av anläggandet av Pumptrackbanan i Eneby år 2023. Detta på grund av oklarheter huruvida bygglov krävdes för anläggandet och dels på grund av långa väntetider med att få tillstånd med flygsäkerhetsutredningen som Svedawia krävde för bygget. Möjligheten att sätta igång tidigare under hösten 2023 har därför flyttats fram flertal gånger. Nu har förvaltningen fått klartecken både från stadsbyggnadskontoret och Svedawia. Eftersom vintern och snön har kommit, så kan byggandet tidigast sättas igång till våren efter tjälen har släppts.

Omslutningsförändringar

Nämnden anmäler beräknade intäktsökningar utöver kommunfullmäktiges avgiftsintäkter med motsvarande 322,6 miljoner kronor.

I kommunfullmäktiges budget har endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet tilldelats. Vid försäljning av verksamhet till andra stadsdelar och kommuner ökar nämnden sin omslutning på kostnads- och intäktssidan. Dessutom återsöker nämnden ersättning för kostnader avseende ensamkommande flyktingbarn. Nettot av omslutningsförändringarna är alltid noll.

Omslutningsförändringar per verksamhetsområde	Mnkr
Individ- och familjeomsorg	-31,0
Äldreomsorg	-263,1
Funktionshinderomsorg	-26,7

Omslutningsförändringar per verksamhetsområde	Mnkr
Förskola	-1,8
Totalt	-322,6

Individ och familjeomsorg förväntas få 9,5 miljoner kronor från bland annat dagaktiviteter och vårdinsatser. 5,2 miljoner kronor i form av hyresintäkter, 15,0 miljoner kronor i form av migrationsersättningar samt 1,3 miljoner kronor i form av intäkter och bidrag.

Äldreomsorg förväntas få 200,7 miljoner kronor från försäljning av vård och omsorgsplatser samt hemtjänststimmar utförda utanför stadsdelen. 35,9 miljoner kronor i form av hyresintäkter från vård- och omsorgsboenden. 14,5 miljoner kronor i form av kostersättningar samt 12,0 miljoner kronor i form av bidrag.

Omsorg om funktionsnedsatta förväntas få 4,6 miljoner kronor från försäljning, 8,9 miljoner kronor i form av hyresintäkter, 10,9 miljoner kronor i form av assistansersättning samt 0,8 miljoner kronor i form av intäkter och bidrag.

Förskola förväntas få 1,8 miljoner kronor i interkommunal ersättning.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stockholms stads kvalitetsprogram

Arbetet med att implementera Stockholms stads kvalitetsprogram – Utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering, har pågått sedan 2022 då fokus var på ledarskap i enlighet med chefsprofilen. Under 2023 har satsningen på aktivt medarbetarskap påbörjats, också med koppling till kvalitetsprogrammet. Den satsningen fortsätter under 2024. Det krävs ett lyhört, modigt och tillitsfullt ledarskap och ansvarstagande medarbetare som bidrar till kvalitet och förändring för att förverkliga programmet.

Fokus 2024 är innovation, förvaltningen ska stärka sin innovationsförmåga. Tre strategiska områden gemensamma för hela förvaltningen har tagits fram som är nödvändiga att fokusera på för att fortsatt kunna leverera välfärdstjänster med hög kvalitet. Förvaltningen kommer att särskilt fokusera på

- att resurserna används på ett effektivt och bra sätt
- att medarbetare med rätt kompetens väljer att jobba i Bromma
- att Bromma är tryggt och säkert

Förvaltningens avdelningar ska tillsammans göra förflyttningar inom områdena ekonomi, kompetensförsörjning och trygghet. För att lyckas med detta krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar och bolag samt med näringsliv och civilsamhälle utvecklas. Fokusområdena, som också har tydlig koppling till KF:s särskilt prioriterade områden, ingår i förvaltningens övergripande innovationsstrategi.

Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel. Under året ska verksamheterna ta fram och testa nya

arbetssätt inom de tre fokusområdena med målet att göra en förflyttning. Syftet är också att lära av det som inte gick som planerat.

Förhållningssätten i stadens kvalitetsprogram; stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande och öppenhet ska genomsyra allt arbete i organisationen.

Dialogen med brommaborna ska fortsätta att utvecklas för att i högre grad använda brommabornas kompetens och lokalkännedom. Särskilt viktigt är det att engagera grupper som normalt sett inte gör sina röster hörda.

Enheterna konkretiserar de politiska målen och beskriver i sina verksamhetsplaner hur de arbetar för att bidra till att målen uppnås och till att kvalitet ökar för brommaborna. Genom att fortsätta utveckla enheternas arbete med intern kontroll minimeras riskerna i verksamheterna genom att oönskade händelser upptäcks och åtgärdas - händelser som kan äventyra måluppfyllnaden.

Informationssäkerhetsarbetet ska fortsätta att utvecklas inom hela organisationen. Kompetensen ska höjas och stödet till verksamheterna ska stärkas.

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål är värdefull information för förvaltningens arbete med att utveckla kvaliteten i verksamheterna. De ger möjlighet att förebygga och åtgärda brister och att identifiera förbättringsområden. Inom förvaltningens verksamheter finns det en öppenhet och lyhördhet för synpunkter och klagomål samt rutiner för att rätta till fel och brister som uppkommer. Klagomål löses vanligtvis inom berörd enhet i dialog med den som har lämnat klagomålet. I förvaltningens verksamheter registreras klagomål och synpunkter i varierande grad. Det innebär att den statistik som levereras från enheterna inte är fullständig. Skriftliga synpunkter/klagomål registreras som regel av enheterna, en del diarieförs. Men flertalet synpunkter och klagomål ute i verksamheterna framförs muntligt och kanske även hanteras omedelbart.

Nämndens rutiner för hur klagomål och synpunkter ska hanteras ska uppdateras och göras känd inom hela organisationen för att skapa en rättvisande bild av antalet inkomna synpunkter och klagomål. Men framförallt för att synpunkter och klagomål ska kunna bidra till ett lärande och utveckling av kvaliteten i hela organisationen.

Synpunkter och klagomål på stadsmiljön hanteras systematiskt av Synpunktsportalen och Driftportalen. Medborgarförslag besvaras i regel vid nästkommande nämndsammanträde. Förvaltningen behöver utveckla dialogen med brommaborna i samband med parkinvesteringar och reinvesteringar.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör	2024-01-04